

รายงานการวิจัย

เรื่อง การศึกษาความต้องการและความพึงพอใจของนักศึกษา
ที่มีต่อโครงการจัดการศึกษาสำหรับปวงชนเพื่อปริญญา (กศ.ป.ป.)

ของมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุวารีย์ วงศ์วัฒนา

โปรแกรมวิชานิติศาสตร์

คณะวิทยาการจัดการ

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

2547

งานวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

หัวข้อวิจัย	การศึกษาความต้องการและความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อโครงการจัดการศึกษาสำหรับปวงชนเพื่อปริญญา(กศ.ป.ป.)ของมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
ชื่อผู้วิจัย	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วรงค์วัฒนา
โปรแกรมวิชา	นิเทศศาสตร์
มหาวิทยาลัย	ราชภัฏพิบูลสงคราม
ปีการศึกษา	2547

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง เรื่อง การศึกษาความต้องการและความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อโครงการจัดการศึกษาสำหรับปวงชนเพื่อปริญญา(กศ.ป.ป.)ของมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม จำนวนทั้งสิ้น 406 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย 2 กลุ่ม ใช้ t-test และการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย 3 กลุ่ม ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One - way Analysis of Variance)

สรุปผลการวิจัยดังนี้

1. นักศึกษาส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนในโครงการจัดการศึกษาสำหรับปวงชนเพื่อปริญญา (กศ.ป.ป.) โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้านแล้ว พบว่า มีความพึงพอใจด้านหลักสูตร / แผนการเรียน / การลงทะเบียนมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านบุคลากร ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งอยู่ในระดับมาก และน้อยที่สุด คือ ด้านอื่นๆ (การประชาสัมพันธ์ /สื่อที่ใช้ในการประชาสัมพันธ์ /สภาพแวดล้อมรอบๆมหาวิทยาลัย /กิจกรรมที่มหาวิทยาลัยจัดขึ้น เช่น พิธีไหว้ครู /ร้านค้า ร้านอาหารในมหาวิทยาลัย /สถานที่จอดรถภายในมหาวิทยาลัย)โดยมีค่าเฉลี่ย 3.20 ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง
2. การเปรียบเทียบความพึงพอใจ ต่อการเรียนการสอนในโครงการจัดการศึกษาสำหรับปวงชนเพื่อปริญญา (กศ.ป.ป.) ระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มีเพศต่างกัน พบว่าแตกต่างกันอย่างนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001

3. การเปรียบเทียบความพึงพอใจ ต่อการเรียนการสอนในโครงการจัดการศึกษาสำหรับ
ปวงชนเพื่อปริญญา (กศ.ป.ป.) ระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาต่างกันพบว่าไม่แตกต่าง
กัน

4. การเปรียบเทียบความพึงพอใจใน ต่อการเรียนการสอนในโครงการ จัดการศึกษาสำหรับ
ปวงชนเพื่อปริญญา (กศ.ป.ป.) ระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุต่างกัน **wu**ii ไม่แตกต่างกัน

5. การเปรียบเทียบ ความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนในโครงการจัดการศึกษาการศึกษา
สำหรับปวงชนเพื่อปริญญา (กศ.ป.ป.) ระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่อยู่คณะต่างกัน พบว่า แตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 โดยกลุ่มตัวอย่างที่อยู่คณะวิทยาการจัดการมีความพึงพอใจ
แตกต่าง คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม วิศวกรรม และมนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์ และ คณะ
เทคโนโลยีวิทยาศาสตร์มีความพึงพอใจแตกต่างจากคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรมและมนุษยศาสตร์
และสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
Pibulsongkram Rajabhat University

Title: The Study of Students' Needs and Satisfaction of Education Provision Project for Public's Degrees of Pibulsongkram Rajabhat University
Researcher: Asst. Prof. Suvaree Wongwattana
Program: Communication Arts
University: Pibulsongkram Rajabhat University
Academic Year: 2004

Abstract

This study was a survey research which aimed to investigate the students' needs and satisfaction of Education Provision Project for Public's Degrees of Pibulsongkram Rajabhat University. The subjects were 406 students of Pibulsongkram Rajabhat University. Data were analyzed by using percentage, means and standard deviation. T- test was administered to compare two-group differences and ANOVA (One-way Analysis of Variance) was administered to compare the three-group differences.

The findings were as follows:

1. As a whole, most students were satisfied with the Education Provision Project for Public's Degrees at the moderate level. When looking at different items, students were satisfied with the curriculum, study plan, and registration most. In terms of personnel and facilities for instruction, they were in a high level. And the least, there were in miscellaneous categories: Public Relations, Public Relation Media, University environment, University activities such as Wai Khru's Day, shops and canteens, parking lots with the moderate level of means at 3.20.
2. The comparison of students' satisfaction towards the Education Provision Project for Public's Degrees in terms of gender, it was found that they were significantly different at the level of 0.001.
3. The comparison of students' satisfaction towards the Education Provision Project for Public's Degrees in terms of education level, it was found that they were not significantly different.
4. The comparison of students' satisfaction towards the Education Provision Project for Public's Degrees in terms of age, they were not significantly different.
5. The comparison of students' satisfaction towards the Education Provision Project for Public's Degrees in terms of faculties, they were significantly different at the level of 0.001, that is, the students' satisfaction with the Faculty of Management Science was different from the students of the Faculty of Industrial Technology, the Faculty of Education and the Faculty of Humanities and Social Sciences. The students' satisfaction with the Faculty of Science and Technology was different from that of the students of the Faculty of Industrial Technology and Faculty of Humanities and Social Sciences.

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีด้วยความกรุณาจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุพจน์ พฤษะวัน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ไพศาล ธีวรงค์ชัย ที่กรุณาให้คำแนะนำในการทำแบบสอบถาม ขอขอบคุณรองศาสตราจารย์ฤกษ์ชัย คุณูปการที่กรุณาแนะนำแก้ไขรายงานวิจัยให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ขอขอบคุณอาจารย์ เจ้าหน้าที่ และนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

ขอขอบคุณมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามที่ได้ให้ทุนสนับสนุนในการทำวิจัยครั้งนี้ให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
Pibulsongkram Rajabhat University

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ค
กิตติกรรมประกาศ.....	ง
สารบัญ.....	จ
สารบัญตาราง	ช
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
ปัญหำนำการวิจัย	5
สมมุติฐานการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย	5
นิยามศัพท์	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
บทที่ 2 แนวความคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
แนวความคิดที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีความพึงพอใจในเชิงจูงใจ คำจูง ในการ ทำงานของเยอร์เบิร์ก.....	7
แนวความคิดเกี่ยวกับความต้องการ	9
กิจกรรมการเรียนการสอน	12
การใช้สื่อการเรียนการสอน	14
การวัดและการประเมินผลการเรียน	15
การวางแผนพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน	16
การพัฒนาคุณภาพการศึกษา	17
วิธีการที่ทำให้เกิดคุณภาพการศึกษา	18
ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการเรียนการสอน	20
กระบวนการตามหลักสูตรที่ส่งผลต่อคุณภาพการเรียนการสอน	25
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	27
บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย.....	32
ประชากร	32
กลุ่มตัวอย่าง	32

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	33
การเก็บรวบรวมข้อมูล	33
การวิเคราะห์ข้อมูล	34
ตัวแปรที่ศึกษา.....	34
เกณฑ์การให้คะแนน	34
การประมวลผลข้อมูล	35
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	36
บทที่ 5 สรุปอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	49
สรุปผลการวิจัย	50
อภิปรายผล	51
ข้อเสนอแนะทั่วไป	52
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย	53
บรรณานุกรม	54
ภาคผนวก	55
ประวัติผู้วิจัย	58

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
Pibulsongkram Rajabhat University

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ.....	36
ตารางที่ 2 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุ.....	37
ตารางที่ 3 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามคณะที่ศึกษา.....	37
ตารางที่ 4 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษา.....	38
ตารางที่ 5 แสดงปริมาณเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพึงพอใจของนักศึกษา ที่มีต่อการเรียนการสอนใน โครงการจัดการศึกษาสำหรับปวงชนเพื่อปริญญา (กศ.ป.ป.) ด้านบุคลากร.....	39
ตารางที่ 6 แสดงปริมาณเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพึงพอใจของนักศึกษา ที่มีต่อสาระเรียนการสอน ในโครงการจัดการศึกษาสำหรับปวงชนเพื่อปริญญา (กศ.ป.ป.) ด้านหลักสูตร แผนการเรียนและการลงทะเบียน.....	40
ตารางที่ 7 แสดงปริมาณเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพึงพอใจของนักศึกษา ที่มีต่อการเรียนการสอนใน โครงการจัดการศึกษาสำหรับปวงชนเพื่อปริญญา (กศ.ป.ป.) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอน.....	41
ตารางที่ 8 แสดงปริมาณเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพึงพอใจของนักศึกษา ที่มีต่อสาระเรียนการสอนในโครงการจัดการศึกษาสำหรับปวงชนเพื่อปริญญา (กศ.ป.ป.) ด้านอื่น ๆ.....	42
ตารางที่ 9 แสดงปริมาณเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพึงพอใจของนักศึกษา ที่มีต่อการเรียนการสอนใน โครงการจัดการศึกษาสำหรับปวงชนเพื่อปริญญา (กศ.ป.ป.) โดยภาพรวม.....	43
ตารางที่ 10 เปรียบเทียบความพึงพอใจในแต่ละด้านต่อการเรียนการสอนใน โครงการจัดการศึกษา สำหรับปวงชนเพื่อปริญญา (กศ.ป.ป.) โดยภาพรวม ระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มีเพศต่างกัน.....	44
ตารางที่ 11 เปรียบเทียบความพึงพอใจในแต่ละด้านต่อการเรียนการสอนใน โครงการจัดการศึกษาสำหรับปวงชนเพื่อปริญญา (กศ.ป.ป.) โดยภาพรวม ระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาต่างกัน.....	45
ตารางที่ 12 เปรียบเทียบเปรียบเทียบ ความพึงพอใจในแต่ละด้านต่อการเรียน การสอนในโครงการจัดการศึกษาสำหรับปวงชนเพื่อปริญญา (กศ.ป.ป.) โดยภาพรวมระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุต่างกัน.....	46
ตารางที่ 13 เปรียบเทียบเปรียบเทียบ ความพึงพอใจในแต่ละด้าน ต่อการเรียน การสอนในโครงการจัดการศึกษาสำหรับปวงชนเพื่อปริญญา (กศ.ป.ป.) โดยภาพรวมระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่อยู่คณะต่างกัน.....	47

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

นับตั้งแต่ปีพุทธศักราช 2464 รัฐบาลได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษาเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกคนได้เรียนหนังสือ ความต้องการครูจึงเพิ่มขึ้น มณฑลพิษณุโลก จึงผลิตครูโดยเพิ่มหลักสูตรวิชาชีพครูขึ้นในโรงเรียนประจำมณฑลพิษณุโลก “พิษณุโลกพิทยาคม” ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 เมื่อสำเร็จแล้วทางราชการจะบรรจุให้เข้ารับราชการครูทันที ได้รับวุฒิประกาศนียบัตรประโยคครูมูล

พ.ศ. 2469 มณฑลพิษณุโลก ได้รับงบประมาณจากกระทรวงธรรมการ สมทบกับเงินบริจาคของพ่อค้าประชาชนในจังหวัดพิษณุโลก สร้างอาคารเรียนโรงเรียนฝึกหัดครูประจำมณฑลขึ้นในที่ดินพระราชวังจันทน์ (โรงเรียนพิษณุโลกพิทยาคมปัจจุบัน) เป็นโรงเรียนฝึกหัดครูชายและได้กราบบังคมทูลพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ขอพระราชทานนามโรงเรียนและเชิญเสด็จมาทรงเปิดอาคารเรียน พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว พระราชทานนามโรงเรียนว่า “โรงเรียนพิษณุโลกวิทยายน” และเสด็จพร้อมสมเด็จพระบรมราชินีรำไพพรรณี มาทรงเปิดอาคารเรียนเมื่อวันที่ 7 มกราคม W.R. 2469 เวลาประมาณ 15.30 น. ในใบประกาศนียบัตรที่กระทรวงธรรมการออกให้นักเรียนที่เรียนจบใช้คำว่า โรงเรียนฝึกหัดครูมณฑลพิษณุโลก “พิษณุโลกวิทยายน” ต่อมาโรงเรียนนี้ได้ย้ายสถานที่และไปใหม่อาคารที่ย้ายไปใหม่ทางราชการจึงตั้งชื่อโรงเรียน

พ.ศ. 2476 กระทรวงธรรมการเปิดแผนกฝึกหัดครูขึ้นในโรงเรียนสตรีประจำมณฑลพิษณุโลก (โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรีในปัจจุบัน) จัดการศึกษาหลักสูตรประโยคครูมูล (ครูด.) หลักสูตรประโยคครูประกาศนียบัตรจังหวัด (ครูจ.) และหลักสูตรเป็นประกาศนียบัตรครูประจำบาล (ป.ป.) มาตามลำดับ ครั้น พ.ศ. 2486 แผนกฝึกหัดครูและโรงเรียนเฉลิมขวัญสตรีได้ถูกแยกออกมาเป็นอีกโรงเรียนหนึ่งได้ชื่อว่า โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรีฝึกหัดครูพิษณุโลก โดยที่กิจการแยกกัน สถานที่ยังใช้รวมกันอยู่ตลอดเวลา ตั้งแต่ พ.ศ. 2476 โรงเรียนสตรีฝึกหัดครูขึ้นอยู่กับกรมวิสามัญศึกษา

พ.ศ. 2497 กระทรวงศึกษาธิการ ได้ตั้งกรมการฝึกหัดครูขึ้น จึงโอนโรงเรียนสตรีฝึกหัดครูพิษณุโลกไปสังกัดกรมการฝึกหัดครูและปรับปรุงหลักสูตรเป็นประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา (ป.กศ.) และใน พ.ศ. 2498 รัฐบาลได้สร้างโรงเรียนเฉลิมขวัญสตรีขึ้นใหม่ แต่โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรีมิได้ย้ายมาอยู่ ณ ที่แห่งใหม่ ราชการจึงยกโรงเรียนใหม่ให้แก่โรงเรียนสตรีฝึกหัดครู

1 มิถุนายน 2499 โรงเรียนสตรีฝึกหัดครูได้แยกจากโรงเรียนเฉลิมขวัญสตรีไปตั้ง ณ ที่แห่งใหม่ ถนนวังจันทร์และเมื่อ 23 มิถุนายน 2499 ได้เปลี่ยนแปลงชื่อใหม่เป็นโรงเรียนฝึกหัดครูพิบูลสงคราม เปิดรับนักศึกษาแบบสหศึกษา นักเรียนหญิงอยู่ประจำ นักเรียนชายเดินเรียน นับแต่นั้นมาโรงเรียนฝึกหัดครูพิบูลสงครามก็เจริญเติบโตขึ้นเรื่อย ๆ ได้ขยายเนื้อที่รวมทั้งที่ดินของโรงเรียนการช่างชาย ซึ่งอยู่ติดกันทำให้มีเนื้อที่เท่าขนาดเนื้อที่ปัจจุบัน คือ 40 ไร่ 1 งาน 44 ตารางวา และยังได้ย้ายเนื้อที่ไปฝั่งตรงกันข้ามในที่ดินของกองทัพอากาศ จำนวน 120 ไร่ (ปัจจุบันมหาวิทยาลัยนเรศวรขอใช้) ในปี พ.ศ. 2504 ได้ยกฐานะเป็นวิทยาลัยครูพิบูลสงคราม เปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาระดับสูง (ป.กศ.สูง) ต่อเนื่องประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา (ป.กศ.) ต่อมาได้ผลิตครูตามฉุกเฉินหลักสูตรประกาศนียบัตรประโยคครูประถม (ป.ป.) เปิดสอนในภาคนอกเวลา (เรียนระหว่างเวลา 17.00 น. - 20.00 น. ในวันราชการ) และเปิดหลักสูตรปริญญาตรีวิชาเอกภาษาไทยใน พ.ศ. 2517

พ.ศ. 2518 รัฐบาลได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติวิทยาลัยครู โดยมีสภาการฝึกหัดครูทำหน้าที่กำหนดนโยบายและควบคุมการบริหารงานในวิทยาลัยครูทั่วประเทศ และเปลี่ยนชื่อตำแหน่งหัวหน้าสถานศึกษาเป็นอธิการวิทยาลัยครู การบริหารงานของวิทยาลัยฯ จัดเป็นคณะวิชาและสำนักหรือศูนย์ที่เทียบเท่าคณะวิชา

พ.ศ. 2519 สภาการฝึกหัดครูประกาศใช้หลักสูตรการฝึกหัดครูฉบับใหม่ยกเลิกหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา (ป.กศ.) จัดการศึกษา 2 ระดับ คือ ระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาระดับสูง (ป.กศ.สูง) และระดับปริญญาตรีผู้สำเร็จระดับปริญญาตรีได้ครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) งดรับนักศึกษานอกเวลาและเปลี่ยนเป็นเปิดสอนนักศึกษาภาคต่อเนื่องในระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาระดับสูงใช้เวลาเรียนระหว่าง 17.00 - 20.00 น. ในวันราชการ

พ.ศ. 2522 เริ่มโครงการอบรมครูและบุคลากรการศึกษาประจำการ (อ.ค.ป.) โดยเปิดอบรมบุคลากรการศึกษาประจำการ ในวันเสาร์ - อาทิตย์ ทั้งระดับ ป.กศ. ป.กศ.ชั้นสูง และปริญญาตรี และการยกเลิกการฝึกหัดครูภาคต่อเนื่อง

พ.ศ. 2524 วิทยาลัยครูได้รับอนุมัติจากสำนักนายกรัฐมนตรีให้ใช้ที่ดินสาธารณะประโยชน์ทุ่งทะเลแก้วจำนวน 1,000 ไร่ เพื่อเตรียมขยายวิทยาลัยออกไป โดยมีโครงการใช้ที่ดินระยะแรก 400 ไร่

พ.ศ. 2527 มีการแก้ไขพระราชบัญญัติวิทยาลัยครูสามารถเปิดสอนในระดับปริญญาตรีสาขาวิชาการอื่น ได้จัดตั้งวิทยาลัยชุมชนในบริเวณทุ่งทะเลแก้ว โดยเปิดหลักสูตรประกาศนียบัตรเทคนิคอาชีพ (อ.วท.) ยกเลิกหลักสูตรประกาศนียบัตรเทคนิคอาชีพ (ป.ทอ.)

พ.ศ. 2530 เลิกโครงการอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ (อคป.) เปลี่ยนมาเปิดโครงการศึกษาสำหรับบุคลากรประจำการ (กศ.บป.) แทน ทั้งระดับอนุปริญา และปริญาตรี เรียนในวันเสาร์ – อาทิตย์

14 กุมภาพันธ์ 2535 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานนามสถาบันราชภัฏ แก่วิทยาลัยครูเป็นสถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม จัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติสถาบันราชภัฏ พ.ศ. 2538

พ.ศ. 2541 เปลี่ยนโครงการศึกษาสำหรับบุคลากรประจำการ (กศ.บป.) เป็นโครงการจัดการศึกษาสำหรับปวงชนเพื่อปริญา (กศ.ป.ป.) โดยมีวัตถุประสงค์คือ

1. เพื่อให้โอกาสแก่บุคลากรในชุมชนในการเข้าสู่กระบวนการศึกษาพัฒนาอย่างทั่วถึง สอดคล้องกับสถานภาพและวัตถุประสงค์เฉพาะของแต่ละบุคคล

2. เพื่อแก้ไขสภาพปัญหาการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาของนักเรียน ซึ่งสำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่เพิ่มขึ้น แต่สถาบันอุดมศึกษาสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยไม่สามารถจัดให้เข้าเรียนในจำนวนที่ต้องการได้ และที่สำคัญนักเรียนไม่ต้องแยกจากครอบครัวไปหาที่เรียนไกลบ้านทำให้เสียเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น

3. เพื่อให้สถาบันใช้ศักยภาพของบุคลากรในสถาบันและภูมิปัญญาท้องถิ่น ให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการจัดการศึกษาเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ตลอดจนปฏิบัติภารกิจตอบสนองความต้องการท้องถิ่นได้อย่างเต็มที่ โดยเฉพาะในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เชิงรุก

ปัจจุบัน (ปีการศึกษา 2546) สถาบันราชภัฏพิบูลสงครามมีนักศึกษาที่กำลังศึกษาตามโครงการจัดการศึกษาสำหรับปวงชนเพื่อปริญา ภาค กศ.ป.ป. (เสาร์ – อาทิตย์) ทั้งระดับอนุปริญา, ปริญาตรี 4 ปี และปริญาตรี 2 ปี (หลังอนุฯ) จำนวนทั้งสิ้น 2,179 คน เป็นชาย 789 คน หญิง 1,390 คน และมีนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาตามโครงการจัดการศึกษาสำหรับปวงชนเพื่อปริญา ภาค กศ.ป.ป. (เสาร์ – อาทิตย์) ตั้งแต่รุ่นที่ 1 ถึงรุ่น 7 (ปัจจุบัน) จำนวนทั้งสิ้น 4,433 คน

จากการวิเคราะห์สภาพและปัญหาทางการศึกษา (สำราญ มีแจ้ง 2544 : 7) พบว่าปัญหาของสถาบันการศึกษาที่พบส่วนใหญ่จะมีปัญหาดังต่อไปนี้

1. ปัญหาการกระจายบริการการศึกษาให้ทั่วถึงประชาชนทุกหมู่ทุกแห่ง
2. ปัญหาความไม่เท่าเทียมกันในโอกาสทางการศึกษาหรือปัญหาความเป็นธรรมในสังคม
3. ปัญหาเกี่ยวกับคุณภาพการศึกษาทุกด้าน คือ ด้านพุทธศึกษาสุขภาพอนามัย ความประพฤติและศีลธรรมของนักศึกษา

4. ปัญหาเกี่ยวกับประสิทธิภาพภายในของระบบการศึกษา

5. ปัญหาการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับพัฒนาการทางเศรษฐกิจและสังคมหรือปัญหาเกี่ยวกับประสิทธิภาพภายนอกของระบบการศึกษา

ปัญหาต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้นสอดคล้องกับปัญหาการจัดการศึกษาสำหรับปวงชนเพื่อปริญญา (กศ.ป.ป.) ของสถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม ไม่ว่าจะเป็นปัญหาด้านบุคลากรผู้สอน อัตราส่วนที่เหมาะสมระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน ปัญหาด้านการจัดหลักสูตรการเรียนการสอน ปัญหา

ด้านห้องเรียน เครื่องมือ อุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน และการบริหารจัดการ ล้วนเป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการเรียนการสอนทั้งสิ้น โครงการจัดการศึกษาสำหรับปวงชนเพื่อปริญญา

(กศ.ป.ป.) ได้ดำเนินมาตั้งแต่รุ่นที่ ๒ จนถึงปัจจุบัน (พ.ศ. 2546) เป็นรุ่นที่ 7 แล้ว จึงเป็นที่น่าสนใจศึกษาว่านักศึกษา มีความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอนตามโครงการจัดการศึกษาสำหรับปวงชน

■ (กศ.ป.ป.) ■ จึงได้จัดทำการวิจัยขึ้นเพื่อนำผลการวิจัยเป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงสภาพการจัดการเรียนการสอน พร้อมทั้งจัดหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อศึกษาความต้องการ และความพึงพอใจของนักศึกษา กศ.ป.ป. ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนในโครงการจัดการศึกษาสำหรับปวงชนเพื่อปริญญา (กศ.ป.ป.) ในด้านการเรียนการสอน และการบริหารจัดการ

2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านประชากรศาสตร์กับความพึงพอใจของนักศึกษา กศ.ป.ป. ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนในโครงการจัดการศึกษาสำหรับปวงชนเพื่อปริญญา (กศ.ป.ป.)

ปัญหาการวิจัย

ปัญหานำในการวิจัยมีดังต่อไปนี้

1. ความต้องการ และความพึงพอใจของนักศึกษา กศ.ป.ป. ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนในโครงการจัดการศึกษาสำหรับปวงชนเพื่อปริญญา (กศ.ป.ป.) ในด้านการเรียนการสอน และการบริหารจัดการ เป็นอย่างไร

2. ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์มีความสัมพันธ์กับ และความพึงพอใจของนักศึกษา กศ.ป.ป. ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนในโครงการจัดการศึกษาสำหรับปวงชนเพื่อปริญญา (กศ.ป.ป.) หรือไม่

สมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานในการวิจัยมีดังต่อไปนี้

1. นักศึกษา กศ.ป.ป. ที่มีเพศต่างกันมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนในโครงการจัดการศึกษาสำหรับปวงชนเพื่อปริญญา (กศ.ป.ป.) แตกต่างกัน

2. นักศึกษา กศ.ป.ป. ที่มีอายุต่างกันมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนในโครงการจัดการศึกษาสำหรับปวงชนเพื่อปริญญา (กศ.ป.ป.) แตกต่างกัน

3. นักศึกษา กศ.ป.ป. ที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนในโครงการจัดการศึกษาสำหรับปวงชนเพื่อปริญญา (กศ.ป.ป.) แตกต่างกัน

4. นักศึกษา กศ.ป.ป. ที่มีคณะต่างกันมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนในโครงการจัดการศึกษาสำหรับปวงชนเพื่อปริญญา (กศ.ป.ป.) แตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษา กศ.ป.ป. (เสาร์ - อาทิตย์) ที่มีต่อการเรียนการสอนในโครงการจัดการศึกษาสำหรับปวงชนเพื่อปริญญา (กศ.ป.ป.)

นิยามศัพท์

นิยามศัพท์ในการวิจัยมีดังต่อไปนี้

นักศึกษา หมายถึง นักศึกษาที่เรียนใน โครงการจัดการศึกษาสำหรับปวงชนเพื่อปริญญา (กศ.ป.ป.) เสาร์ – อาทิตย์

ความต้องการ หมายถึง ความมุ่งหวังของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนการสอนในโครงการจัดการศึกษาสำหรับปวงชนเพื่อปริญญา (กศ.ป.ป.)

ความพึงพอใจ หมายถึง ระดับของความพึงพอใจที่นักศึกษาจะได้รับจากการจัดการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยตามโครงการจัดการศึกษาสำหรับปวงชนเพื่อปริญญา (กศ.ป.ป.)

โครงการจัดการศึกษาสำหรับปวงชนเพื่อปริญญา (กศ.ป.ป.) หมายถึง การจัดการศึกษาระดับอนุปริญญา และปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามที่นอกเหนือจากการศึกษาภาคปกติ ตามข้อบังคับของคณะกรรมการสภาสถาบันราชภัฏว่าด้วยการจัดการศึกษาเพื่อปวงชน พ.ศ. 2539

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับในการวิจัยมีดังต่อไปนี้

1. ผลการวิจัยจะเป็นแนวทางในการจัดหลักสูตร การเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นต่อไป
2. เป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงสภาพการจัดการเรียน การสอนของสถาบันให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
3. เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายของผู้บริหารในการรับนักศึกษา กศ.ป.ป. เข้าศึกษาต่อในสถาบันต่อไป

บทที่ 2

แนวความคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวความคิดเกี่ยวกับทฤษฎีความพึงพอใจในเชิงจูงใจ – คำจูงในการทำงาน
ของเฮอรัชเบอร์ก (The Motivation – Hygiene Theory)

เฟรดเดอริก เฮอรัชเบอร์ก (Frederick Herzberg : 1959 อ้างถึงใน พัทธนี เษขรรรยา 2534 : 35) ศาสตราจารย์ และหัวหน้าภาควิชาจิตวิทยาแห่งมหาวิทยาลัยเวสเทิร์น รีเสิร์ฟ จากสหรัฐอเมริกาและคณะได้พิมพ์รายงานผลการวิจัยเรื่อง “การจูงใจในการทำงาน” (The Motivation to work) ออกเผยแพร่ เมื่อปี ค.ศ. 1959 เพื่อเสนอทฤษฎีความพึงพอใจ ในเชิงจูงใจ - คำจูง (The Motivation – Hygiene Theory) หรือบางทีเรียกว่า ทฤษฎีองค์ประกอบคู่

มูลเหตุที่ทำให้เฮอรัชเบอร์กและคณะ ได้ทำการวิจัยและเสนอเป็นทฤษฎีดังกล่าวขึ้นมา ก็เพื่อตอบคำถามที่ว่า “ผู้ปฏิบัติงานต้องการอะไรจากงานของเขา” และเพื่อพิสูจน์สมมติฐานหลักที่ว่า องค์ประกอบ ที่นำไปสู่ทัศนคติในทางบวกและองค์ประกอบที่นำไปสู่ทัศนคติในทางลบ ในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน ซึ่งด้านกับสมมติฐานดั้งเดิมที่ว่าองค์ประกอบที่มีอิทธิพล ต่อทัศนคติในทางบวกในการปฏิบัติงานเองจะมีอิทธิพลต่อทัศนคติในทางลบด้วย และสมมติฐานที่ว่า องค์ประกอบและผลที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ ในระยะยาวจะแตกต่างจากองค์ประกอบและผลที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ในระยะสั้น

เฮอรัชเบอร์กและคณะ ได้สัมภาษณ์วิศวกร และนักบัญชีจำนวนประมาณ 200 คน จาก 9 แห่ง ในเมืองพิตต์สเบิร์ก (Pittsburg) โดยได้ถามเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่วิศวกรและนักบัญชี ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานอยู่มีอะไรบ้าง ที่ทำให้ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานมากขึ้นหรือลดลง และได้ถามโดยให้ผู้ตอบนึกย้อน ไปถึงเวลาที่มีความรู้สึกที่ดีและไม่ดีต่อการปฏิบัติงาน ทั้งนี้ เพื่อหาเหตุผลว่าทำไมผู้ตอบจึงมีความรู้สึกเช่นนั้น นอกจากนี้ยังได้ถามเกี่ยวกับความรู้สึกพึงพอใจในงานว่า มีผลในการปฏิบัติงาน ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความเป็นอยู่หรือไม่ จากการวิเคราะห์ผลที่ได้จากการสัมภาษณ์พบว่า มีปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึกที่ดีและไม่ดีของผู้ถูกสัมภาษณ์ ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือปัจจัยจูงใจ (Motivation) และปัจจัยคำจูง (Hygiene) ปัจจัยจูงใจเป็นปัจจัยนำไปสู่ทัศนคติในทางบวก เพราะทำให้เกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ซึ่งมีลักษณะสัมพันธ์กับเรื่องของงานโดยตรง นั่นคือความต้องการที่จะได้รับ

ความสำเร็จตามความนึกคิดของตนเอง(Self - Actualization) มโนทัศน์ (Concept) ของความสำเร็จตามความนึกคิดของตนเอง (Self - Actualization of Self - Realization) คือเป้าหมายสูงสุดของมนุษย์

ปัจจัยห้าฐาน เป็นปัจจัยที่ป้องกันไม่ให้เกิดความไม่พึงพอใจในการปฏิบัติงาน ซึ่งมีลักษณะเป็นภาวะแวดล้อมหรือส่วนประกอบของงาน ปัจจัยนี้อาจนำไปสู่ความไม่พึงพอใจในการปฏิบัติงานได้ นอกจากนั้น คำตอบที่ได้จากการสัมภาษณ์ของเฮอริเบิร์ต และคณะ พบว่า ผู้ที่ไม่มีความสุขในการปฏิบัติงานเกิดขึ้นเพราะภาวะแวดล้อมรอบงาน อันได้แก่ ความไม่ยุติธรรม ความไม่เป็นระเบียบ ทำให้บุคคลเหล่านั้นมีสุขภาพจิตในการปฏิบัติงานเสื่อมทรามลง ปัจจัยนี้เรียกอีกชื่อหนึ่งว่า "ปัจจัยสุขอนามัย" (Hygiene Factor) ซึ่งเปรียบเสมือนหลักการทางการแพทย์ที่ทำหน้าที่บำรุงสุขภาพจิตให้ปลอดภัยจากสิ่งแวดล้อมจากการกระทำของมนุษย์ สิ่งเหล่านี้ไม่ได้ช่วยบำบัดโรค เป็นแต่เพียงป้องกันและรักษาบรรยากาศให้ถูกสุขลักษณะ เช่น ระบบบังคับจัดขยะที่ทันสมัย น้ำบริสุทธิ์ การควบคุมอากาศที่เป็นพิษ สิ่งเหล่านี้มิใช่การรักษาโรค แต่ได้ปราศจากสิ่งเหล่านี้ก็อาจมีโรคมามากขึ้น เช่นเดียวกับปัจจัยที่เป็นอันตรายต่อภาวะแวดล้อมของงาน! ย่อมอาจทำให้เกิดทัศนคติในทางที่ไม่ดีต่อการปฏิบัติงาน

ปัจจัยจูงใจ (Motivation Factor) เป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับงาน โดยตรงเป็นปัจจัยที่จูงใจให้คนชอบและรักงาน เป็นตัวสร้างความพึงพอใจให้บุคคลในองค์กร ปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น มีดังนี้คือ

1. ความสำเร็จในการทำงานของบุคคล(Achievement)
2. การได้รับการยอมรับนับถือ(Recognition)
3. ลักษณะของงานที่ปฏิบัติ(The Work Itself)
4. ความรับผิดชอบ(Responsibility)
5. ความก้าวหน้า(Advancement)
6. ความเจริญเติบโตต่อไปในอนาคต(Possibility of Growth)

ปัจจัยห้าฐาน (Hygiene Factor) หมายถึง ปัจจัยที่จะห้าฐานให้แรงจูงใจในการทำงานของบุคคลมีอยู่ตลอดเวลา ถ้าไม่มีหรือมีในลักษณะที่ไม่สอดคล้องกับบุคคลในองค์กร บุคคลในองค์กรจะเกิดความไม่ชอบงานขึ้น ปัจจัยห้าฐาน มีดังนี้คือ

1. นโยบายและการบริหารงานขององค์กร(Policy and Administration)
2. การบังคับบัญชา(Supervision)
3. ความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา(Relationship with Supervisor)
4. สภาพการทำงาน(Work Condition)
5. เงินเดือน(Salary)
6. ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน(Relationship with Peers)
7. ความเป็นอยู่ส่วนตัว(Personal Life)
8. ความสัมพันธ์กับผู้ใต้บังคับบัญชา(Relationship with Sub-ordinates)
9. สถานะของอาชีพ(Status)
10. ความมั่นคงในการทำงาน(Security)

แนวความคิดเกี่ยวกับทฤษฎีความพึงพอใจในเชิงงานนี้จะ เป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงการบริหารงานและการจัดการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ถ้าผลการวิจัยพบว่าต้องการให้มีการปรับปรุงการบริหารจัดการเรียนการสอน

แนวคิดที่เกี่ยวกับความต้องการ

ประสาธ อิศรปริดา (2538 : 310) กล่าวว่า ความต้องการ หมายถึง สภาวะที่เกิดขึ้นจากความไม่สมดุลทั้งทางร่างกายและจิต ความต้องการของคนเรานั้นจะไม่ได้รับการสนองตอบอย่างสมบูรณ์ เมื่อได้รับสนองตอบระดับหนึ่งจะเกิดความต้องการมากขึ้นไปอีกระดับหนึ่ง แนวคิดนี้จะเห็นได้ชัดในทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์

ความต้องการของมนุษย์ตามทฤษฎีของมาสโลว์

มาสโลว์ (Maslow, Abraham, 1970 อ้างถึงใน ประสาธ อิศรปริดา 2538 :310) ได้เสนอทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการ (Hierarchy of Needs Theory) โดยอธิบายว่า มนุษย์จะมีความต้องการจกระดับที่สูงขึ้นดังนี้

1. ความต้องการทางสรีระ (Physiological Need) ได้แก่ ความต้องการอาหาร น้ำ อากาศ การพักผ่อนหลับนอน การหลีกเลี่ยงการเจ็บปวด ฯลฯ

2. ความต้องการความมั่นคงปลอดภัย (Safety Needs) ได้แก่ ความต้องการความอบอุ่น มั่งคั่ง ต้องการความคุ้มครองและหนีจากอันตราย ฯลฯ ความต้องการประเภทนี้มีมาตั้งแต่ยังเป็นทารก เราจะสังเกตเห็นว่า เด็กพยายามจะหลบหนีจากสถานการณ์ที่เป็นอันตราย จะหนีจากสถานการณ์แปลกใหม่หรือคนแปลกหน้า

3. ความต้องการความรัก และการยอมรับว่าเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม (Belongness and Love Needs) ได้แก่ ความต้องการเพื่อนหรือมิตร ต้องการผู้ร่วมงาน ต้องการคู่รักหรือครอบครัว

4. ความต้องการยกย่องสรรเสริญ (Esteem Needs) ได้แก่ ความต้องการให้ผู้อื่นเคารพนับถือตน ต้องการให้ผู้อื่นยอมรับว่าตนมีค่า หรือได้รับการยกย่องสรรเสริญ ต้องการเชื่อมั่นในความสามารถของตน ผู้ที่ล้มเหลวที่จะได้รับสนองตอบความต้องการนี้ อาจทำให้เกิดความรู้สึกขี้ขลาด หรือขาดความรู้สึกว่ามีผู้คอยช่วยเหลือค้ำจุน

5. ความต้องการรู้และเข้าใจ (Need to Know and Understand) เป็นความต้องการจะสัมฤทธิ์ผลทางปัญญา (Intellectual Achievement) หมายถึง ความปรารถนาที่จะรู้ (หรืออยากรู้) และเข้าใจสิ่งต่างๆ ด้วยความสนใจอย่างแท้จริง มาสโลว์มีความเห็นว่า ความต้องการดังเดิมนั้นจะไม่เกิดกับมนุษย์ทุกคน

6. ความต้องการสุนทรีย์ (Aesthetic Needs) ได้แก่ ความต้องการความเป็นระเบียบ (Order) สัจจะธรรม (Truth) และความงาม

7. ความต้องการสร้างความประจักษ์ตน และการพัฒนาตามศักยภาพแห่งตน (Self Actualization Needs) เป็นความต้องการที่จะเข้าใจตนเอง และรู้จักตนเองอย่างแท้จริง ต้องการที่จะคิดหรือกระทำให้สอดคล้องกับสภาพที่แท้จริงของตนเองอย่างสร้างสรรค์ และต้องการพัฒนาสูงสุดตามศักยภาพของตน

จากความต้องการทั้ง 7 ชั้นข้างต้น มาสโลว์ได้แบ่งออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่คือ ความต้องการในสิ่งที่ขาดหรือพร่อง (Deficiency Needs) ซึ่งประกอบด้วยความต้องการใน 4 ชั้นแรก ได้แก่ ความต้องการทางสรีระ ความต้องการความมั่นคงและปลอดภัย ความต้องการความรักและการยอมรับว่าเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม และความต้องการยกย่องสรรเสริญ เมื่อความต้องการข้างต้นได้รับการสนองตอบ(อาจได้รับการสนองตอบเพียงบางส่วน) ก็จะเกิดความต้องการในชั้นที่สูงขึ้นไปเรื่อยๆ ถ้าหากความต้องการต้นๆ ไม่ได้รับการตอบสนอง ความต้องการชั้นสูงก็จะไม่เกิดขึ้น มาสโลว์เน้นว่า ความต้องการกลุ่มนี้ เมื่อได้รับการสนองตอบแล้วแรงจูงใจจะลดลง

สำหรับความต้องการอีกกลุ่มหนึ่งนั่น มาสโลว์เรียกว่าความต้องการความงอกงามที่
สมบูรณ์ (Being หรือ **Growth Needs**) ความต้องการกลุ่มนี้ได้แก่ ความต้องการใน 3 ชั้นถัดไป
ได้แก่ ความต้องการรู้และเข้าใจ ความต้องการสุนทรีย์ และความต้องการสร้างความประจักษ์ตน
และการพัฒนาตามศักยภาพแห่งตน มาสโลว์อธิบายว่า ความต้องการนี้จะตรงกันข้ามกับความ
ต้องการที่ขาดหรือพร่องใน 4 ชั้นแรก กล่าวคือ เมื่อความต้องการดังกล่าวมานี้ได้รับการสนองตอบก็
จะยังมีแรงจูงใจเพิ่มขึ้น เช่น นักดนตรีที่เล่นดนตรีเก่ง ยิ่งต้องการความรู้ ความชำนาญมากยิ่งขึ้น
หรือนักศิลปะที่มีความสามารถในการวาดภาพได้อย่างยอดเยี่ยม ก็ยังคงต้องการความเชี่ยวชาญนั้นให้
มากยิ่งขึ้นอีกเป็นต้น

ทฤษฎีของมาสโลว์ได้รับการวิจารณ์อย่างกว้างขวาง และอย่างสมเหตุสมผลว่า มนุษย์เรา
ไม่ได้มีความต้องการตามลำดับตามที่มาสโลว์กล่าวไว้เสมอไป เช่น มีจำนวนมากที่สุดที่มุ่งแต่กำลังกาย
กำลังใจเพื่อแสวงหาความรู้ความเข้าใจ โดยไม่สนใจว่าปลอดภัยหรือมีคนนิยมชมชอบเขาหรือไม่
นอกจากนี้ความต้องการของมนุษย์ไม่ได้เกิดขึ้นทีละขั้นหรือทีละอย่าง หากแต่จะเกิดความต้องการ
หลายๆ อย่างในเวลาเดียวกัน เช่น ขณะที่หิวก็ต้องการความปลอดภัย ต้องการความรัก หรือขณะที่
ต้องการการยกย่องสรรเสริญ ก็ต้องการความรู้ความเข้าใจควบคู่กันไปด้วยเป็นต้น

ความต้องการความสำเร็จ (Achievement Needs)

แม็คเคลเลนดี และแอทกินสัน (McClelland and Atkinson อ้างถึงใน ประสาท
อิศรปริธา 2538:313) เป็นผู้บุกเบิกศึกษาเกี่ยวกับเรื่องความต้องการความสำเร็จ หรือแรงจูงใจใฝ่
สัมฤทธิ์ (Achievement Motivation) บุคคลที่มีความต้องการความสำเร็จสูง จะเลือกสถานการณ์ที่
เขาสามารถทำสำเร็จตามมาตรฐานที่กำหนด จะเลือกทำในสิ่งที่มีความยากพอประมาณซึ่งท้าทาย
ความสามารถ และจะไม่เลือกงานที่ง่ายเกินไปหรือยากเกินไป ในทางตรงข้าม บุคคลที่มีความ
ต้องการความสำเร็จต่ำ มีแนวโน้มที่จะหลีกเลี่ยงความล้มเหลว ดังนั้นเขาจะเลือกทำเฉพาะงานง่ายๆ
ซึ่งแน่ใจว่าทำสำเร็จแน่นอน หรือไม่ก็จะเลือกงานที่ยากมาก ๆ เพื่อที่จะได้อ้างได้ว่านับยากเกินไป เขา
จึงทำไม่สำเร็จเหมือนกับเพื่อนๆ ที่ประสบความสำเร็จล้มเหลว บุคคลเหล่านี้จะไม่เลือกงานที่มีความยาก
ระดับกลาง เพราะว่าเขาอาจจะล้มเหลวในขณะที่คนอื่นๆ ประสบผลสำเร็จ มีการศึกษาพบว่า ผู้มี
ความต้องการความสำเร็จหรือแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง มักได้เข้าเรียนในระดับมหาวิทยาลัย และได้รับ

คะแนนเฉลี่ยสูงกว่าผู้มีความต้องการความสำเร็จต่ำ นอกจากนี้ยังพบว่า ผู้มีความต้องการความสำเร็จสูง จะประสบผลสำเร็จในการประกอบอาชีพ และมีฐานะทางเศรษฐกิจสูงกว่าผู้มีความต้องการความสำเร็จต่ำ

แนวความคิดเกี่ยวกับความต้องการนี้จะ เป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงการบริหารงาน และการจัดการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ถ้าผลการวิจัยพบว่าต้องการให้มีการปรับปรุงการบริหารจัดการเรียนการสอน

กิจกรรมการเรียนการสอน

เนื่องจากหลักสูตรเป็นข้อกำหนดหรือแผนที่อยู่ในรูปของเอกสาร ครูจะนำแผนไปปฏิบัติจริงได้ต้องเกิดการเรียนการสอน ซึ่งจะมีกิจกรรมหลากหลายรูปแบบ อาจใช้วิธีการอบรมสั่งสอนตามสถานศึกษา หรือใช้วิธีจัดสถานการณ์ หรือจัดกิจกรรมที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ง่าย และปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่ดีขึ้นกว่าเดิม แต่เราจะต้องมีการกำหนดจุดมุ่งหมายการสอนก่อนว่าจะสอนเพื่ออะไร จะดำเนินการสอนอย่างไร การกำหนดจุดมุ่งหมายได้นั้น ต้องศึกษาหลักสูตร ใ้โครงการสอน คู่มือครู กำหนดเวลาสอนแบบเรียน และต้องศึกษาสำรวจผู้เรียนด้วย เกี่ยวกับระดับวุฒิภาวะ ความต้องการ ความสนใจ ความสามารถ ความรู้พื้นฐาน สภาพแวดล้อมของผู้เรียน ตลอดจนสุขภาพอนามัย (วิชย วัฒนใหญ่ 2525)

กิจกรรมการเรียนการสอนหรือวิธีสอน มีมากมายหลายวิธี แต่ละวิธีย่อมเหมาะสมกับเนื้อหาวิชาบางอย่างไม่เหมือนกัน ครูจะต้องมีความสามารถในการพิจารณาวิธีสอนแบบต่าง ๆ จะนำไปใช้ให้เหมาะสมกับวิชาที่สอน หรือเหมาะสมกับผู้เรียน การเรียนการสอนจึงจะเกิดประสิทธิภาพสูง

สุมิตร คุณานุกร (2518 : 137 - 146) เสนอวิธีสอน 8 วิธี เพื่อนำไปประยุกต์ใช้กับการเรียนการสอนในชั้นเรียน ดังต่อไปนี้

1. การบรรยาย ให้กับกลุ่มผู้เรียน จำนวนเท่าใดก็ได้ ข้อดีคือเป็นการใช้ความรู้ข้อมูลต่าง ๆ ได้ดี ข้อจำกัดคือเป็นการสอนที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่าย
2. การอภิปราย ชักถาม ใช้กับกลุ่มผู้เรียนประมาณ 20-30 คน ข้อดีคือ ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจสิ่งที่เรียนได้มากขึ้น กล้าพูด กล้าแสดงออก ข้อจำกัดคือ ครูจะพูดมากเกินไป และขาดความสามารถในการเร้าให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็น

3. การฝึกปฏิบัติ สอนเป็นกลุ่มหรือรายบุคคลก็ได้ ครูเป็นผู้อธิบาย สาธิตแนะนำ ควบคุม ข้อดีคือเป็นการสอนเพื่อพัฒนาทักษะที่ต้องการฝึก ข้อจำกัดคือ ถ้าฝึกมากเกินไป ผู้เรียนจะเบื่อหน่าย

4. การสอนโดยใช้โสตทัศนูปกรณ์ วิธีสอนแบบนี้ยังไม่แพร่หลายในประเทศไทยเนื่องจากสถานะทางเศรษฐกิจของประเทศยังไม่อำนวยให้มีโสตทัศนูปกรณ์ตามโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาของรัฐอย่างพร้อมเพียง สอนเป็นกลุ่มเล็กหรือกลุ่มใหญ่ก็ได้ ข้อดีคือ ทำให้การสอนของครูมีประสิทธิภาพมากขึ้น ข้อจำกัด เทคโนโลยีก้าวหน้าตลอดเวลา ครูไม่ได้รับการฝึกเทคโนโลยีใหม่ๆ จึงเป็นปัญหาการใช้เครื่องมือเสมอ

5. การแก้ปัญหาและการค้นพบด้วยตนเอง ใช้กับกลุ่มผู้เรียนไม่เกิน 25 คน ที่ไปได้โดยให้ศึกษาค้นคว้าทำรายงาน หรือวางโครงการปฏิบัติการต่าง ๆ ข้อดีคือเป็นการช่วยพัฒนาความองอาจทางด้านสติปัญญา การตัดสินใจเลือกวิธีแก้ปัญหา ข้อจำกัดคือต้องใช้เวลามาก

6. การใช้ห้องทดลองและวิธีสืบสวน มุ่งเน้นการใช้ขบวนการปฏิบัติและทดลองเป็นการช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ไปในตัว ข้อจำกัดคือ ค่าใช้จ่ายสูง จัดในสถานการณืจริงๆ ได้

7. การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ใช้กับกลุ่มผู้เรียน 20-35 คน ข้อดีคือช่วยพัฒนาศักยภาพ และความสามารถพิเศษในการสร้างสรรค์ของผู้เรียน ข้อจำกัดคือ เป็นการยากที่ครูจะหยั่งรู้ความถนัดหรือความสามารถพิเศษของผู้เรียนได้ทั้งหมด

8. การใช้บทบาทและสถานการณ์จำลอง กลุ่มผู้เรียนที่จะแสดงบทบาทใช้ประมาณ 4-5 คน ข้อดีคือ เป็นการช่วยพัฒนาความรู้สึก ทักษะคิด และความเข้าใจของผู้เรียนที่มีต่อผู้อื่น ข้อจำกัดคือ การสร้างสถานการณ์จำลองนั้น อาจใช้ความรู้สึกที่ไม่ตรงกับความเป็นจริงเท่าที่ควร การแบ่งวิธีสอนเป็นมิติใหญ่ ๆ อาจแบ่งเป็น 2 วิธีคือ

1. ยึดครูเป็นศูนย์กลางความสนใจ (Teacher Center) หมายถึง การสอนที่ครูเป็นศูนย์กลางในการถ่ายทอดความรู้ วิธีสอนที่นิยมใช้กันมากคือ การสอนแบบบรรยาย แบบสาธิต และการสอนแบบอื่นที่สอนนักเรียนได้เป็นกลุ่มใหญ่ ๆ

2. ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางความสนใจ (Student Center) หมายถึง การสอนที่มุ่งให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนมากที่สุด ยึดความแตกต่างระหว่างบุคคลวิธีสอนที่ใช้จะเป็นการสอนแบบโปรแกรม ใช้สื่อประสมเป็นเครื่องมือถ่ายทอด หรือใช้การสอนแบบแบ่งกลุ่มกิจกรรม หรือการสอนเป็นรายบุคคลมากกว่าการสอนแบบบรรยาย

การศึกษาความต้องการและความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อโครงการจัดการศึกษาสำหรับ
ปวงชนเพื่อปริญญา (กศ.ป.ป.)ของมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม จะทำให้ทราบถึงความต้องการ
และความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนการสอนเพื่อนำมาปรับปรุงกิจกรรม
การเรียนการสอนให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพตามแนวคิดข้างต้นต่อไป

การใช้สื่อการเรียนการสอน

สื่อการเรียนการสอน หมายถึง เครื่องมือที่ช่วยสนับสนุนการเรียนการสอน เร้าความ
สนใจผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ เกิดความเข้าใจดีขึ้นอย่างรวดเร็ว ได้แก่

1. เครื่องมือหรืออุปกรณ์การสอนที่เป็นสื่อใหญ่ (Hardware) เช่น เครื่องฉายภาพ
ยนตร์ เครื่องฉายสไลด์ เครื่องฉายแผ่นภาพ โปรังแสง วิทยุ โทรทัศน์ ฯลฯ
2. วัสดุอุปกรณ์การสอนที่เป็นสื่อเล็ก (software) เช่น फिल्मสไลด์ แฟ้มภาพ โปรังแสง
รูปภาพ แผนภูมิ บัตรคำ ฯลฯ
3. เทคนิคหรือวิธีการที่ใช้สื่อสารกับผู้เรียน เช่น นิทาน เพลง ละคร หุ่น การเดิน
บทบาทสมมติ การจัดนิทรรศการ การสาธิต การศึกษานอกสถานที่ ฯลฯ ซึ่งอาจต้องใช้ร่วมกับสื่อ
ประเภทที่ 1 และ 2 ด้วย

ลักษณะที่ดีของสื่อการเรียนการสอน

1. สอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย และเสนอเนื้อหา
2. เหมาะสมกับชั้นและวัยของผู้เรียน
3. เร้าและดึงดูดความสนใจของผู้เรียน
4. ราคาถูก
5. คุ่มค่า

การใช้สื่อการเรียนการสอน

1. เลือกสื่อให้เหมาะกับจุดประสงค์และสถานการณ์
2. ศึกษาการใช้สื่อที่เลือกแล้ว
3. เตรียมการใช้สื่อและสถานที่ให้พร้อม
4. ประเมินผลหลังการใช้แล้ว เพื่อแก้ไขปรับปรุง

ข้อควรคำนึงในการใช้สื่อ

1. ไม่ใช่สื่อหลาย ๆ ชนิดเกินความจำเป็นในคราวเดียวกัน
2. ควรให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการใช้สื่อ นั้น ๆ ด้วย
3. สื่อการเรียนการสอนช่วยครูได้ แต่แทนครูไม่ได้
4. สื่อการเรียนการสอนที่ดีที่สุด คือความร่วมมือระหว่างครูกับผู้เรียน

การศึกษาความต้องการและความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อโครงการจัดการศึกษาสำหรับ
ปวงชนเพื่อปริญญา (กศ.ป.ป.)ของมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม จะทำให้ทราบถึงความต้องการ
และความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนการสอนเพื่อนำมาปรับปรุงในเรื่องของการใช้สื่อการ
เรียนการสอนให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพตามแนวคิดข้างต้นต่อไป

การวัดและประเมินผลการเรียน

การวัดและประเมินผลเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียน ทำให้ครูทราบผลการเรียนรู้
หรือพัฒนาการของผู้เรียน และทราบผลการสอนของครูว่ามีประสิทธิภาพเพียงใดมีข้อบกพร่อง
อะไรบ้าง นอกจากนี้ยังเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจ และกระตือรือร้นในการเรียนอยู่เสมอ

กาญจนา คุณารักษ์ (2527: 148-152) กล่าวถึงหลักการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน
และแบ่งประเภทไว้ดังนี้

หลักการวัดและประเมินผล

1. กำหนดจุดประสงค์ในการวัดให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ในการสอน และให้ค่า
นิยมของสิ่งที่ต้องการวัด
2. เลือกแนวคิดและปรัชญาการวัดให้เหมาะกับจุดประสงค์ และสิ่งที่มุ่งจะวัดในข้อ 1
3. เลือกหรือสร้างเครื่องมือ
4. ควรใช้เทคนิคการวัดผลหลายวิธีประกอบกัน เพราะไม่มีวิธีใดสมบูรณ์ที่สุด
5. ควรใช้เครื่องมือที่เหมาะสมหลายประเภท และวัดหลาย ๆ ครั้ง เพื่อจะได้เลือกใช้ได้
อย่างถูกต้อง
6. ควรตระหนักถึงจุดเด่นจุดด้อยของเทคนิค หรือเครื่องมือแต่ละประเภท เพื่อจะได้
เลือกใช้ได้อย่างถูกต้อง
7. การแปลความหมายข้อมูลที่วัดได้ หรือคะแนนตามวิธีการวัด เพื่อนำไปใช้ปรับปรุง
การเรียนการสอน คัดเลือกบุคลากร หรือปรับปรุงหลักสูตร เป็นต้น

ประเภทของการประเมินผล แบ่งเป็น 2 ประเภทคือ

1. เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน เป็นการประเมินเพื่อจะได้ทราบว่า ควรจะปฏิบัติต่อผู้เรียนอย่างไรก่อนลงมือสอน หรือวางแผนการสอนอย่างไรจึงจะเกิดผลดีที่สุดและจะปรับปรุงแผนการสอนและวิธีการสอนอย่างไร ผู้เรียนจึงจะเรียนได้ดี มีความเข้าใจ
2. เพื่อตัดสินผลการเรียน เป็นการประเมินผลสองประการคือ ระหว่างภาคเรียนและปลายภาคเรียน

การศึกษาความต้องการและความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อโครงการจัดการศึกษาสำหรับปวงชนเพื่อปริญญา (กศ.ป.ป.) ของมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม จะทำให้ทราบถึงความต้องการและความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนการสอนเพื่อนำมาปรับปรุงการวัดและการประเมินผลการเรียนให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพตามแนวคิดข้างต้นต่อไป

การวางแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา

ในปัจจุบันวิทยาการต่าง ๆ ในสังคมได้เจริญก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็วตามสภาวะของความเป็นพลีชีพะปลงทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและเทคโนโลยีต่าง ๆ ที่มนุษย์ได้ศึกษาและพัฒนาขึ้นมาในทุก ๆ ด้าน การที่มนุษย์จะศึกษาและพัฒนาเทคโนโลยีใหม่ ๆ ใดๆ ก็ตาม ย่อมต้องอาศัยการศึกษาเป็นพื้นฐานเพื่อแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ รวมทั้งการแก้ปัญหาและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการทำงานให้มีประสิทธิภาพสูงสุด (กองวิจัยการศึกษา กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ : 7-17) ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวทำให้นโยบายการศึกษา แผนการศึกษาแห่งชาติ กำหนดให้มีการปรับปรุงระบบบริหารการศึกษามีเอกภาพด้านนโยบายและมาตรฐานการศึกษา รวมทั้งให้กระจายอำนาจไปสู่ท้องถิ่นและสถานศึกษา เพื่อให้สถานศึกษามีความคล่องตัวในการบริหารและการจัดการภายใน การสนับสนุนให้บุคคลให้บุคคลและองค์กรในชุมชนมีส่วนร่วมตัดสินใจในการจัดการศึกษาของชุมชน การเร่งรัดพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ การกระจายอำนาจทางวิชาการ โดยมีเครือข่ายงานวิชาการ เชื่อมโยงกันทั่วประเทศ จึงเป็นสิ่งจำเป็นและควรดำเนินการให้ทันต่อสังคมในยุคข้อมูลข่าวสาร โดยเฉพาะเครือข่ายนี้ต้องลงถึงราษฎรของแหล่งผลิตทรัพยากรมนุษย์ คือ โรงเรียนด้วย สภาพการณ์เช่นนี้ทำให้โรงเรียนต้องมีความสามารถในการพัฒนาตนเอง แสวงหาความร่วมมือจากท้องถิ่นทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ด้วยการดำเนินการพัฒนาให้โรงเรียนมีความสามารถในการศึกษาวิเคราะห์

นโยบาย ปัญหา และความต้องการของท้องถิ่น รู้จักวางแผนและดำเนินงานอย่างมีระบบ รู้จักวางระบบประเมินตนเอง เพื่อนำผลการประเมินไปใช้ปรับปรุงการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพจนเกิดความสำเร็จตามนโยบายและความต้องการของท้องถิ่น และส่วนกลางที่มีหน้าที่เหล่านี้เป็นวิธีดำเนินการที่เกิดผลดีทำให้หน่วยงานอื่น ๆ ทั้งในท้องถิ่น และส่วนกลางที่มีหน้าที่สนับสนุนโรงเรียน สามารถเข้าช่วยเหลือโรงเรียนได้อย่างสอดคล้องกับปัญหาและความต้องการอย่างแท้จริงของโรงเรียนและชุมชน นอกจากนี้หากโรงเรียนสามารถพัฒนาตนเองเพื่อเพิ่มศักยภาพของโรงเรียน โดยผ่านความช่วยเหลือจากชุมชนได้ ลักษณะการพัฒนาเช่นนี้ นอกจากจะเป็นการแบ่งเบาภาระด้านงบประมาณจากภาครัฐ ยังจะเป็นการนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไป

การวางแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษานี้จะเป็นแนวทางในการจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามได้ถ้าพบว่าผลการวิจัยมีการวางแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา ยังไม่สอดคล้องกับแนวคิดข้างต้น

การพัฒนาคุณภาพการศึกษา

การที่นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ให้ความสำคัญแก่การพัฒนาคุณภาพการศึกษาในทุกประเภทและทุกระดับ และได้ประกาศให้ปีการศึกษา 2537 เป็นปีทองแห่งคุณภาพการศึกษานั้น เป็นผลสืบเนื่องจากแนวคิดการวางแผนพัฒนาประเทศ ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535-2539) ที่ได้เริ่มมองเห็นความจำเป็นในการกำหนดแนวคิด การพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development) โดยกำหนดวัตถุประสงค์การพัฒนา 3 ประการ คือ เน้นให้เกิดความสมดุลระหว่างวัตถุประสงค์ด้านความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและการกระจายรายได้ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์คุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อม เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ยุคโลกาภิวัตน์(Globalization) ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544) ที่ได้มุ่งเน้นการพัฒนาที่ยั่งยืนอย่างแท้จริง โดยมีเป้าประสงค์ในเรื่องของการบริหารจัดการ และการกระจายการวางแผนลงไปสู่ระดับล่าง เพื่อให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะในอนาคตการเปลี่ยนแปลงจะเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วทั้งในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เครื่องมือวัด อิเล็กทรอนิกส์อันทันสมัย ซึ่งเป็นสังคมที่ก้าวหน้าหรือสังคมสมัยใหม่เนื่องจากระบบสื่อสารดีและพร้อมที่จะส่งได้อย่างกว้างขวาง ทำให้ทุกคนสามารถรู้ได้พร้อม ๆ กัน ดังนั้น การจัดการศึกษา จำเป็นต้องยึดอยู่กับลักษณะดังกล่าว และนำมาใช้เป็นเป้าหมายหลักในการกำหนดคุณลักษณะของ

ผู้เรียนให้มีความรู้ ความสามารถและคุณลักษณะ ที่จำเป็นต่อการพัฒนา สามารถหลอมรวมมาเป็น คุณภาพที่แสดงออกเป็นสมรรถภาพของผู้เรียน ซึ่งกำหนดได้เป็น 3 ประการ ดังนี้

1. ผู้เรียนต้องมีความสามารถในการคิดอย่างรอบคอบ นำเอาข้อมูลต่าง ๆ มาวิเคราะห์อย่างถี่ถ้วน มีวิจารณญาณ รู้ถึงความสำคัญของข้อมูลต่อเนื้อหานั้น ๆ แล้วนำมารวมเป็น ภาพระบบ ภาพความคิดรวบยอดของเรื่องนั้น ๆ 'Id'

2. ผู้เรียนต้องมีความสามารถในการวางแผนที่ดี สร้างและเลือกทางเลือกที่ประกันได้ว่าจะพบกับความสำเร็จ มีแผนหลัก และแผนรองในการดำเนินงาน โดยใช้ระบบที่วิเคราะห์ไว้แล้ว เลือกทางเลือกที่จะนำมาซึ่งประโยชน์สุขแก่คนหมู่มาก การพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อมให้ยั่งยืน ยาวนานเพื่ออนาคตของคนรุ่นหลัง ๆ มิใช่การทำเพื่อตนเอง

3. ถึงแม้ว่าจะได้มีการคิดอย่างดี วางแผนอย่างดีแล้วก็ตาม แต่โลกก็ยัง เปลี่ยนแปลง ด้วยอัตราเร็วสูง ดังนั้นผู้เรียนจึงต้องได้รับการฝึกให้ปรับเปลี่ยนได้อย่างเหมาะสม และทันต่อการเปลี่ยนแปลงนั้น ๆ เพื่อเห็นว่าการดำเนินงานต่าง ๆ อาจไม่ประสบความสำเร็จ หรือไม่เป็นประโยชน์ อีกต่อไป อันเนื่องมาจากการ เปลี่ยนแปลงที่คาดหมายมิได้ จึงจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนการปฏิบัติให้ทันต่อการ เปลี่ยนแปลงนั้น ๆ

การพัฒนาคุณภาพการศึกษานี้จะเป็นแนวทางในการจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ พิบูลสงคราม ได้ถ้าพบว่าผลการวิจัยมีการพัฒนาคุณภาพการศึกษายัง ไม่สอดคล้องกับแนวคิดข้างต้น

วิธีการที่ทำให้เกิดคุณภาพการศึกษา

เป้าหมายการพัฒนาคุณภาพการศึกษานั้นจะเป็นเช่นไร ย่อมดูได้จากจุดมุ่งหมายการจัดการศึกษา ซึ่งตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2535 ได้ระบุถึงลักษณะผลผลิตของระบบการศึกษาที่สำคัญ 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านปัญญา 1-6 มีปัญญารู้จักคิดวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการต่าง ๆ 2) ด้านจิตใจ คือ มีจิตใจที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม มีมโนธรรม มีสำนึกที่สอดคล้องกับสภาพสังคมไทย 3) ด้านร่างกาย คือ มีสุขภาพอนามัยสมบูรณ์ และ 4) ด้านสังคม คือ มีความสามารถทางสังคม รู้จักปรับตัวให้สอดคล้องสัมพันธ์กับวัฒนธรรมไทยและสิ่งแวดล้อม ซึ่งโรงเรียนจะต้องบริหารงานที่มีความสัมพันธ์หลายอย่าง ทั้งผู้บริหาร ครู อาจารย์ นักเรียน การโรง และชุมชน ที่จะต้องถือเอา นโยบายของการจัดการศึกษาตามหลักสูตรมาเป็นเป้าหมายในการปฏิบัติงาน โดยคำนึงถึงสภาพ สังคม เศรษฐกิจและคุณภาพชีวิต มาเป็นตัวกำหนดให้ได้มาซึ่งคุณประโยชน์ตามความมุ่งหมายของการจัดการศึกษาของชาติ เพื่อให้เกิดผลผลิตจากกระบวนการจัดการศึกษาที่ดี ก็คือ การแก้ปัญหา

หรือการถ่ายโอนการเรียนรู้ที่ไม่มุ่งเน้นเฉพาะเนื้อหา แต่เน้นหลักการสร้างแนวความรู้ไปใช้ เพื่อให้ นักเรียนได้พัฒนาความรู้ความสามารถและให้การเรียน การสอนที่สอดคล้องกับความต้องการของ นักเรียนและท้องถิ่น ให้นักเรียนเป็นคนคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาได้ มีความร่าเริง แจ่มใส มีวินัย มีความรับผิดชอบ มีความกตัญญู ขยัน ประหยัด เห็นช่องทางในการประกอบอาชีพ สามารถ ทำงานเป็นหมู่คณะ มีความสามารถในการประกอบอาชีพ พึ่งตนเองได้ และสามารถมีส่วนร่วมใน การปกครองประเทศตามระบอบประชาธิปไตย ซึ่งมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ดังได้กล่าวมาแล้ว โรงเรียนจึงควรมีแนวทางการปฏิบัติที่สำคัญที่จะส่งเสริมการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพสูงขึ้นดังนี้

1. การมีระบบข้อมูลเกี่ยวกับท้องถิ่น เพื่อเป็นฐานข้อมูลพื้นฐานการพัฒนาหลักสูตร และการเรียนการสอนให้สอดคล้องและสนองความต้องการของท้องถิ่น
2. การบริหารหลักสูตร ผู้บริหารจะต้องเข้าใจหลักสูตรและส่งเสริมให้ครูผู้สอนมีความ เข้าใจตรงกัน กระตุ้นให้ครูทำแผนการสอน คู่มือครู สนับสนุนให้มีการวางแผนพัฒนา การเรียนการ สอน เน้นกระบวนการ ชี้แนะผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เน้นคุณภาพความรู้ความสามารถที่มีตัวเด็กเป็น เป้าหมาย มีระบบการติดตามผลการปฏิบัติ ตรวจสอบ และนำแนวทางแก้ไขปัญหาอุปสรรค และมี การนิเทศภายในเพื่อปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติงานให้ดีขึ้น
3. การ เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของครู ครูต้องปรับปรุงวิธีสอนให้สอดคล้องกับ หลักการของหลักสูตร โดยเน้นการคิดค้นและพัฒนา นวัตกรรม รวมทั้งเทคนิควิธีสอนที่สอดคล้อง กับสภาพชีวิตจริงให้มากที่สุด
4. การให้ชุมชนเป็นฐานในการสนับสนุนการจัดการศึกษา สภาพผู้ปกครองและชุมชน เป็นส่วนหลังที่สำคัญของการช่วยเหลือ สนับสนุนให้การศึกษาที่มีคุณภาพสูงขึ้น วิธีการ คือ ให้ข้อมูลข่าวสารแก่ผู้ปกครอง การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการแสดงความต้องการทางด้านหลักสูตร การเรียนการสอน การริเริ่มโครงการที่ผู้ปกครองได้ประโยชน์จากการจัดการศึกษา การใช้ทรัพยากร ในท้องถิ่น การจัดการความขัดแย้งของกำรมาเรียนและการทำกิจกรรมให้นักเรียนฝึก ปฏิบัติให้ตรงกับสภาพท้องถิ่น สิ่งทีปฏิบัติเหล่านี้จะเป็นส่วนหนึ่งของการได้รับความร่วมมือและทำ ให้เด็กมาเรียนสม่ำเสมอ ไม่ขาดเรียน ไม่ออกกลางคัน
5. ความร่วมมือระหว่างหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน โดยเฉพาะสำนักงาน คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ และกรมสามัญศึกษา ซึ่งต่างมีเป้าหมายร่วมกันคือช่วยเด็ก ให้ได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพประโยชน์สูงสุด นอกจากนี้ยังควรมีระบบเครือข่ายกลุ่มโรงเรียน และ

โรงเรียนที่มีแผนพัฒนาในการจัดการศึกษาและองค์ประกอบอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น พฤติกรรมการสอนของครูที่เกี่ยวข้องโดยตรง สภาพการศึกษา การจัดสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน เป็นต้น

สิ่งสำคัญของการบรรลุเป้าหมายคุณภาพการศึกษา คือ ผลผลิตของระบบการศึกษาที่เป็นความพอใจของผู้เกี่ยวข้องทุกคนและทุกฝ่าย ซึ่งหมายถึงความพอใจของผู้เรียน ความพอใจของผู้สอน ความพอใจของผู้ปกครอง ความพอใจของสมาชิกอื่น ๆ ในสังคม ความพอใจของสถาบันที่เกี่ยวข้อง และความพอใจของผู้บริหารการศึกษาทุกประเภทและทุกระดับ สรุปคือ ความพอใจของสังคม นั่นเอง ดังนั้น ถ้าจะมีการกำหนดคุณภาพการศึกษาเพื่อการบริหาร และการจัดการศึกษาให้เป็นที่พอใจของสังคม จำเป็นจะต้องให้สมาชิกในสังคมทุกฝ่ายได้มีส่วนร่วมในการกำหนดคุณภาพการศึกษาดังกล่าว โดยเฉพาะการจัดการศึกษาควรจะได้มีผลกระทบต่อสภาพสังคม เศรษฐกิจ และจิตใจของประชาชนในแต่ละบุคคล ซึ่งต้องสะท้อนให้เห็นได้ในระดับปฏิบัติกล่าวคือ

5.1 บุคคลจะต้องวางลำดับความสำคัญของสังคมไว้เหนือส่วนตน มีความสำนึกในการสร้างสรรค์ร่วมกัน ใช้ของร่วมกันมากกว่าที่แต่ละคนจะสร้างในส่วนของตนให้สมบูรณ์ และคำนึงสาธารณประโยชน์มากกว่าประโยชน์ส่วนรวม

5.2 บุคคลต้องเป็นผู้ผลิตผลงาน มีความสามารถในการผลิตในส่วนบทบาทของตนมีความมุ่งมั่นในการผลิต ทำตนให้เป็นประโยชน์ในทุก ๆ โอกาส มีความสามารถในการผลิตเองเท่าที่จำเป็น

5.3 บุคคลมีความสามารถในการแก้ปัญหาต่าง ๆ อย่างมีระบบ จนทำให้ปัญหานั้นคลี่คลายไปเป็นด้านก่อนประโยชน์ กล่าวที่จะเผชิญปัญหาใหม่ๆ ด้วยความเชื่อมั่นมั่นที่จะนำปัญหานั้นมาก่อให้เกิดการพัฒนาได้อย่างดี

วิธีการที่ทำให้เกิดคุณภาพการศึกษานี้จะเป็นแนวทางในการจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ได้ถ้าพบว่าการวิจัยมีวิธีการที่ทำให้เกิดคุณภาพการศึกษายังไม่สอดคล้องกับแนวคิดข้างต้น

ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการเรียนการสอน

การจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีเป้าหมาย ด้วยการดำเนินการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมียปัจจัยที่สำคัญ ๆ ที่ส่งผลต่อคุณภาพการเรียนการสอน ดังนี้

1. ด้านการบริหารโรงเรียน

1.1 งานด้านวิชาการ

- 1.1.1 การบริหารงานวิชาการให้สอดคล้องกับหลักการและจุดหมายของหลักสูตร
- 1.1.2 การจัดบุคลากรตรงตามหน้าที่
- 1.1.3 การพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา
- 1.1.4 การจัดสื่อการเรียนการสอน
- 1.1.5 การจัดบริการเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอน
- 1.1.6 การจัดการเรียนการสอน
- 1.1.7 การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร
- 1.1.8 การดำเนินการด้านการวัดผลและประเมินผล

1.2 งานด้านธุรการ ปกครอง และบริการ

- 1.2.1 การวางแผนระบบงาน งานสารบรรณ การเงิน การบัญชี และพัสดุ
- 1.2.2 การบริหารงานสารบรรณ การเงิน การบัญชี และพัสดุให้เป็นไปตามระเบียบ

วิธีที่เกี่ยวข้อง

- 1.2.3 การวางแผนงานการปกครอง
- 1.2.4 การดำเนินการปกครอง
- 1.2.5 ผลการดำเนินการปกครอง
- 1.2.6 การวางแผนการจัดบริการ และสวัสดิการ
- 1.2.7 การให้บริการด้านสวัสดิการ

1.3 ความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชนหรือประชาชน

- 1.3.1 การแก้ปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชนหรือประชาชน
- 1.3.2 สถานศึกษาให้ความรู้และบริการแก่ชุมชน หรือประชาชน
- 1.3.3 สถานศึกษาได้รับความรู้และบริการจากชุมชนหรือประชาชน
- 1.3.4 เจตคติที่ดีระหว่างชุมชนหรือประชาชนกับสถานศึกษา

2. ด้านการเตรียมความพร้อมของหลักสูตร

2.1 การประชาสัมพันธ์หลักสูตร

มีการวางแผนงานในการชี้แจงเกี่ยวกับหลักสูตร ดังนี้

2.1.1 มีกำหนดการชี้แจงหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน

2.1.2 มีกำหนดการชี้แจงหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนแก่ผู้

ปกครอง

2.1.3 มีโครงการชี้แจงหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนชัดเจน

2.1.4 มีกิจกรรมชี้แจงหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนชัดเจน

2.1.5 มีสื่อที่ใช้ประกอบการการชี้แจงหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน

2.1.6 มีการกำหนดแนวทางในการติดตามอย่างต่อเนื่อง

2.2 การประสานงานกับหน่วยงานภายนอก

มีการประสานงานการใช้หลักสูตรดังนี้

2.2.1 มีแผนการประสานงานกับชุมชนหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

2.2.2 มีการมอบหมายให้มีประสานงานอย่างเหมาะสม

2.2.3 มีหลักฐานที่แสดงถึงการประสานงานฯ

2.2.4 มีการประชุมร่วมกับกลุ่มโรงเรียนเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน

2.3 การเตรียมบุคลากร

2.3.1 มีการดำเนินการให้ครูและบุคลากรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร

2.3.1.1 มีการจัดอบรม/ประชุมชี้แจงเกี่ยวกับหลักสูตรหรือการจัดการ

2.3.1.2 มีการส่งครู/บุคลากรไปรับการอบรม

2.3.1.3 มีการส่งเสริมให้ครู/บุคลากร ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

2.3.1.4 มีการจัดทำ/จัดหาสื่อแนะนำหลักสูตร

2.3.1.5 มีการส่งเสริมให้ครูมีโอกาสดูงานร่วมกันในเรื่องหลักสูตร

และการจัดการเรียนการสอน

2.3.1.6 มีการส่งเสริมให้ครูศึกษาต่อ

2.3.1.7 มีการพาไปดูงานการจัดการเรียนการสอนที่โรงเรียนอื่น

2.3.2 มีการจัดสรรงานและบุคลากรให้เหมาะสมและเพียงพอ

2.3.2.1 มีการสำรวจความต้องการเพื่อจัดการเรียนการสอน

2.3.2.2 มีการวิเคราะห์รายละเอียดของลักษณะงาน

2.3.2.3 มีข้อมูลเกี่ยวกับวุฒิและประสบการณ์ของบุคลากร

2.3.2.4 มีการมอบหมายงานให้บุคลากรได้เหมาะสม

2.3.2.5 มีแนวทางแก้ปัญหาการขาดแคลนบุคลากร

2.4 การจัดระบบบริหาร

2.4.1 มีการจัดแบ่งสายงานอย่างชัดเจน

2.4.1.1 มีแผนภูมิโครงสร้างการบริหารงานอย่างชัดเจน

2.4.1.2 มีพรรณนางาน

2.4.1.3 มีการมอบหมายงานตามบทบาทหน้าที่เป็นลายลักษณ์อักษร

2.4.1.4 มีการจัดระบบติดตาม กำกับกรปฏิบัติงาน

2.4.1.5 มีการจัดระบบการรายงานการปฏิบัติงานตามสายงาน

2.4.2 มีการจัดอำนาจความสะดวกให้ฝ่าย/งานได้ปฏิบัติงานตามแผน

2.4.2.1 มีการสำรวจความต้องการใช้วัสดุอุปกรณ์

2.4.2.2 มีการจัดหาวัสดุอุปกรณ์มาบริการ

2.4.2.3 มีบุคลากรที่รับผิดชอบในการให้บริการ

2.4.2.5 มีแบบฟอร์มการเบิกจ่าย วัสดุ อุปกรณ์

2.4.2.6 มีการตรวจสอบและแก้ปัญหาการจัดอำนาจความสะดวก

2.5 การจัดข้อมูลพื้นฐาน

2.5.1 มีข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับโรงเรียน

2.5.1.1 มีผู้รับผิดชอบที่เหมาะสม

2.5.1.2 แบบสำรวจข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียน

2.5.1.3 มีการเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียนอย่างเพียงพอ

2.5.1.4 มีการวิเคราะห์ข้อมูลและจัดระบบสารสนเทศ

2.5.1.5 มีการจัดระบบให้บริการข้อมูล

ที่วางไว้

ท้องถิ่น

2.5.2 มีข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับสถานภาพความเป็นอยู่ ทรัพยากร ฯลฯ ของ

2.5.2.1 มีผู้รับผิดชอบที่เหมาะสม

2.5.2.2 มีแบบสำรวจข้อมูลพื้นฐานของท้องถิ่น

2.5.2.3 มีการเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานของท้องถิ่นอย่างเพียงพอ

2.5.2.4 มีการวิเคราะห์ข้อมูลและจัดระบบสารสนเทศ

2.5.2.5 มีการจัดระบบให้บริการข้อมูล

2.5.3 มีข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนทั้งด้านความถนัด และความสนใจ

2.5.3.1 มีผู้รับผิดชอบที่เหมาะสม

2.5.3.2 มีการใช้แบบทดสอบวัดความถนัดและความสนใจของนักเรียน

2.5.3.3 มีข้อมูลความถนัดและความสนใจของนักเรียน

2.5.3.4 มีการจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบและเป็นปัจจุบัน

2.5.3.5 มีการนำข้อมูลไปใช้ในการแนะแนวและ การเรียนการสอน

2.6 การจัดสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ และเอกสาร

มีการจัดสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ฯ ดังนี้

2.6.1 มีข้อมูลที่เป็นปัจจุบันเกี่ยวกับสื่อ วัสดุ อุปกรณ์

2.6.2 มีการจัดทำ/จัดหาสื่อฯ

2.6.3 มีสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ ในสภาพใช้ได้

2.6.4 มีระบบการให้บริการ

2.6.5 มีการซ่อมแซม สื่อ วัสดุฯ

2.6.6 มีการจัดเก็บสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ อย่างเป็นระบบ

ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการเรียนการสอนนี้จะเป็นแนวทางในการจัดการศึกษาของ

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามได้ถ้าพบว่าผลการวิจัยมีปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการเรียนการสอน

ยังไม่สอดคล้องกับแนวคิดข้างต้น

กระบวนการตามหลักสูตรที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน

ตามหลักของหลักสูตร ครูควรเข้าใจหลักการสอนและแนวคิดต่าง ๆ ของกระบวนการเรียนรู้ของเด็ก แล้วนำไปแปลเป็นภาคปฏิบัติ โดยจัดสิ่งแวดล้อม สิ่งเร้า สื่อ อุปกรณ์ และกิจกรรมให้เหมาะสมกับแนวคิด กระบวนการตามหลักสูตร และกระบวนการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน ดังนี้

1. กรอบแนวคิดกระบวนการตามหลักสูตร เพื่อให้ทุกคนได้มุ่งไปที่เป้าหมายเดียวกัน หลักสูตรฉบับปรับปรุงได้วางกรอบความคิดเกี่ยวกับการพัฒนาผู้เรียนไว้ ดังนี้

1.1 การพัฒนาคน

1.1.1 มีความรู้พื้นฐาน

1.1.2 มีสุขภาพกายใจสมบูรณ์

1.1.3 แก้ปัญหาเป็น

1.1.4 เสียสละ

1.1.5 มุ่งพัฒนา

1.2 การพัฒนาอาชีพ

1.2.1 ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้

1.2.2 รักการทำงาน

1.2.3 มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต

1.2.4 เห็นช่องทางในการประกอบอาชีพและจัดการเป็น

1.3 การพัฒนาสังคม

1.3.1 ปฏิบัติหน้าที่ของตนต่อบ้าน ชุมชน ประเทศ และ โลก

2. กระบวนการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน

กระบวนการเป็นแนวทางดำเนินการในเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่มีขั้นตอนซึ่งวางไว้อย่างเป็นลำดับ ตั้งแต่ต้นจนแล้วเสร็จตามจุดประสงค์ที่วางไว้ ขั้นตอนตามกระบวนการดังกล่าวเป็นขั้นตอนที่มีผู้ได้ศึกษา ทดลองใช้แล้ว และแสดงว่า เป็นขั้นตอนที่ช่วยให้การดำเนินการมีประสิทธิภาพ และสามารถนำไปสู่ความสำเร็จตามจุดประสงค์ ละเป้าหมายได้ โดยใช้เวลาและทรัพยากรน้อยที่สุด ซึ่งในปัจจุบันได้มีกระบวนการที่แตกต่างไปตามศาสตร์ต่าง ๆ ในแต่ละสายวิชา ตัวอย่างเฉพาะกระบวนการที่ครูนำมาใช้ในการเรียนการสอนได้แก่

- 1) กระบวนการวิทยาศาสตร์
- 2) กระบวนการสร้างความคิดรวบยอด
- 3) กระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ
- 4) กระบวนการแก้ปัญหา
- 5) กระบวนการสร้างความตระหนัก
- 6) กระบวนการปฏิบัติ
- 7) กระบวนการคณิตศาสตร์
- 8) กระบวนการเรียนภาษา
- 9) กระบวนการกลุ่ม
- 10) กระบวนการสืบสวนสอบสวน
- 11) กระบวนการเรียนรู้ความเข้าใจ
- 12) ทักษะกระบวนการ 9 ชั้น

กระบวนการดังกล่าว มีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อครู เพราะทำให้มีการดำเนิน การเรียนการสอนเป็นขั้นตอนที่นำไปสู่ผลที่ต้องการคือ การจัดให้เด็กได้ทำกิจกรรมกระบวนการเรียนรู้ต่างๆ อย่างเหมาะสมกับจุดประสงค์การเรียนรู้ เหมาะสมกับธรรมชาติและวัยของเด็กเหมาะสมกับลักษณะเนื้อหาวิชา และเหมาะสมกับสภาพสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนและชีวิตจริง

การวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีความสำคัญต่อการกำหนดทิศทางการจัดการศึกษาในระบบโรงเรียนที่นำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนอย่างแท้จริง ซึ่งถือเป็นความสำเร็จของบุคลากรในโรงเรียน ที่สำคัญคือจะบรรลุเป้าหมายนี้ได้ต่อเมื่อมีความรับผิดชอบการทำงานร่วมกันตั้งแต่ต้นไป จนจบกระบวนการทำงาน มีความพึงพอใจในงานที่เกิดจากความสำนึกสมรรถนะของผลงานที่ปรากฏในโรงเรียน และการได้เรียนรู้จนสามารถขยายบทบาทการทำงานของตนเองได้กว้างขวางมากขึ้น ซึ่งจะเป็นหนทางในการสร้างเสริมประสบการณ์และความเชี่ยวชาญในตำแหน่งหน้าที่การงานของบุคลากรในโรงเรียนที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป

กระบวนการตามหลักสูตรที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนนี้จะเป็นแนวทางในการจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ได้ถ้าพบว่าผลการวิจัยยังไม่สอดคล้องกับแนวคิดข้างต้น

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษาผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

สุวรรณีย์ วงศ์วัฒนา (2541) ศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาโปรแกรมวิชานิติศาสตร์ สถาบันราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่างที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนในโปรแกรมวิชานิติศาสตร์ ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ เห็นด้วยกับการจัดการเรียนการสอนด้านหลักสูตรอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ด้านผู้สอนและกระบวนการเรียนการสอนและด้านการประเมินผลการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก และมีความคิดเห็นเกี่ยวกับด้านห้องเรียน อุปกรณ์การเรียนการสอน และห้องสมุดอยู่ในระดับปานกลาง

ไพศาล วีรวงษ์และคณะ (2541) ศึกษาความต้องการในการศึกษาต่อของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญในเขตจังหวัดพิษณุโลกและสุโขทัย ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ต้องการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา โดยการสอบเข้ามหาวิทยาลัยของรัฐเป็นลำดับแรก รองลงมาคือเป็นสถาบันราชภัฏ โดยเลือกที่จะศึกษาต่อในจังหวัดพิษณุโลก สำหรับการได้รับข้อมูลเกี่ยวกับสถาบันที่จะไปศึกษาต่อส่วนใหญ่ได้จากอาจารย์แนะแนว

การเลือกสาขาวิชาที่จะศึกษาต่อ นักเรียนส่วนใหญ่ต้องการศึกษาต่อในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ ศิลปศาสตร์ วิชาชีพ และการศึกษาระดับสูง สำหรับสาเหตุที่เลือกสาขาวิชาดังกล่าวเนื่องจากความถนัดของตนเองเป็นหลัก รองลงมาคือ ความภาคภูมิใจในสาขาวิชาที่เลือก

ผ่องลักษณ์ จิตต์การุญ (2543) ศึกษาสภาพปัจจัยในการสอนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ อย่างมีความสุข สำหรับนักศึกษาโปรแกรมวิชานิติศาสตร์ สถาบันราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจัยในการสอนที่ส่งเสริมการเรียนรู้อย่างมีความสุข 5 ประการดังนี้

ปัจจัยด้านลักษณะอาจารย์ผู้สอน ลักษณะสำคัญที่นักศึกษาต้องการได้แก่ การที่อาจารย์มีความรักเมตตาผู้เรียนอย่างจริงใจ มีอารมณ์ดี ใจดี ใจกว้าง มีอารมณ์ขัน มีศิลปะในการพูดให้เกิดประโยชน์ เป็นที่ปรึกษาคอยช่วยเหลือเมื่อผู้เรียนต้องการได้ มีความรู้ประสบการณ์ในวิชาที่สอนและมีอุดมการณ์

ปัจจัยด้านเทคนิควิธีสอนโดยรวม ลักษณะสำคัญที่นักศึกษาต้องการได้แก่ อาจารย์สอนเป็นสอนรู้เรื่อง สอนให้ปฏิบัติควบคู่กับทฤษฎี มีเทคนิควิธีสอนหลากหลาย ส่งเสริมให้ผู้เรียนกล้าคิดกล้าทำกล้าเผชิญปัญหา วิเคราะห์และแก้ปัญหาส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ใช้หลักการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เรียนแบบมีส่วนร่วม สนใจเป็นกันเองกับผู้เรียน บอกแนวการสอนและการ

ประเมินผลชัดเจนตั้งแต่เริ่มสอน แข็งผลการประเมินโดยเร็ว มีวิธีการประเมินผลโปร่งใส ใช้สื่อการ
สอนที่เหมาะสม มีกระบวนการสอนที่ไม่ทำให้ผู้เรียนสับสน ทำเรื่องยากให้เป็นเรื่องง่าย

ปัจจัยด้านลักษณะเนื้อหาสาระ ซึ่งลักษณะสำคัญที่นักศึกษาต้องการได้แก่ ความมี
ประโยชน์นำไปใช้ได้จริงในชีวิตและการประกอบอาชีพ ทันท่วงที ให้เรียนรู้โดยทำได้จริง ส่งเสริม
ให้ภูมิใจในวิชาชีพ มีการแทรกประสบการณ์ผู้สอน สอนคุณธรรมและอุดมการณ์

ปัจจัยด้านลักษณะบุคลิกภาพของผู้เรียน ซึ่งลักษณะสำคัญที่นักศึกษาต้องการได้แก่ การมี
ความรับผิดชอบต่อน้ำที่ของตนเอง มีการเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชนเสมอ มีความรักและ
ภูมิใจในสถาบันที่ศึกษา รักนับถือและมีความมั่นใจในตัวเอง สามารถจัดการกับปัญหาส่วนตัวได้ มี
ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีเพื่อนรู้ใจ รู้จักเสียสละ อดทน ให้อภัย ให้ความร่วมมือในการจัดการ
สอนและกิจกรรม

ปัจจัยด้านสิ่งสนับสนุน ซึ่งลักษณะสำคัญที่นักศึกษาต้องการได้แก่ ครูที่สามารถใช้
ห้องปฏิบัติการทำงานได้ตามความต้องการ และอุปกรณ์จำนวนมากเพียงพอ

สงวน ช่างฉัตร และคณะ (2543) ศึกษาความต้องการศึกษาคณะระดับอุดมศึกษาของนักเรียน
ในจังหวัดสุโขทัย พบผลวิจัยดังนี้

1. การเปรียบเทียบความต้องการศึกษาคณะระดับอุดมศึกษาของนักเรียนในจังหวัดสุโขทัย
จำแนกตามเพศ ชั้นปี อาชีพ และรายได้ของผู้ปกครอง พบว่า

1.1 นักเรียนที่มีเพศแตกต่างกัน มีความต้องการในการศึกษาต่อสาขาวิชาศิลปศาสตร์
วิทยาศาสตร์ การศึกษา และสาขาวิชาชีพในระดับ **daar**. โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

1.2 นักเรียนที่มีชั้นปีการศึกษาแตกต่างกัน มีความต้องการศึกษาต่อสาขาวิชาศิลปศาสตร์
วิทยาศาสตร์ การศึกษา และสาขาวิชาชีพในระดับ **daar**. โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

1.3 นักเรียนที่ผู้ปกครองมีอาชีพแตกต่างกัน มีความต้องการศึกษาต่อสาขาวิชาศิลป
ศาสตร์ วิทยาศาสตร์ การศึกษา และสาขาวิชาชีพในระดับ **daar**. ไม่แตกต่างกัน

1.4 นักเรียนที่ผู้ปกครองมีรายได้แตกต่างกันมีความต้องการศึกษาต่อสาขาวิชาศิลป
ศาสตร์ วิทยาศาสตร์ การศึกษา และสาขาวิชาชีพในระดับ **daar**. ไม่แตกต่างกัน

2. การเปรียบเทียบเหตุผลในการเลือกเรียนต่อระดับอุดมศึกษาของนักเรียนที่มี **tan** และ
ชั้นปี แตกต่างกัน พบว่า

2.1 นักเรียนที่มีเพศแตกต่างกัน มีเหตุผลในการเลือกเรียนต่อระดับอุดมศึกษา
โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2.2 นักเรียนที่มีชั้นปีการศึกษาแตกต่างกัน มีเหตุผลในการเรียนต่อระดับอุดมศึกษา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

3. การหาความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพและรายได้ของผู้ปกครองกับเหตุผลในการเลือกเรียนต่อระดับอุดมศึกษา พบว่า

3.1 อาชีพของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์กับเหตุในการเลือกเรียนต่อระดับอุดมศึกษา เพราะว่า ผู้ปกครองให้การสนับสนุนและเรียนอยู่ในจังหวัดของตนเอง

3.2 รายได้ของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์กับเหตุผลในการเลือกเรียนต่อระดับอุดมศึกษา เพราะว่า สอดคล้องกับระดับสติปัญญาของตนเอง ความถนัดของตนเอง และต้องการไปเรียนนอกจังหวัดของตนเอง

วราภรณ์ ชื่อประดิษฐ์กุล (2543) ศึกษาความคาดหวังของนักศึกษาคณะวิทยาการจัดการ ต่อการให้บริการของสถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม พบผลวิจัยดังนี้

1. ความคาดหวังของนักศึกษาคณะวิทยาการจัดการที่มีต่อการบริการของสถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม ส่วนใหญ่มีความคาดหวังด้านจุดที่ตั้งของอาคาร และความสะดวกในการใช้บริการมากที่สุด

2. ความเป็นจริงของนักศึกษาคณะวิทยาการจัดการที่มีต่อการบริการของสถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม ส่วนใหญ่มีความเป็นจริงด้านจุดที่ตั้งของอาคาร และความสะดวกในการใช้บริการมากที่สุด

3. การทดสอบความแตกต่างระหว่างความคาดหวังของนักศึกษาคณะวิทยาการจัดการ ต่อการบริการของสถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม ด้านต่าง ๆ จำแนกตาม เพศ วุฒิการศึกษา โปรแกรมวิชา ภาคการศึกษา และเกรดเฉลี่ยนั้นพบว่า มีเพียงเกรดเฉลี่ยภาคเรียนสุดท้ายที่แตกต่างเท่านั้น จึงจะมีผลทำให้ความคาดหวังต่อการบริการของสถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม แตกต่างกัน นอกจากนี้ยังพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีความคาดหวังด้านการบริการ และมนุษยสัมพันธ์น้อยที่สุด

สำหรับความคิดเห็นทั่วไป ของนักศึกษาคณะวิทยาการจัดการส่วนใหญ่มีความคาดหวังต่อการบริการด้านต่าง ๆ ของสำนักวิทยบริการมากที่สุด รองลงมาเป็นความคาดหวัง ต่อการบริการของศูนย์คอมพิวเตอร์ และมีความคาดหวังต่อการบริการของสำนักส่งเสริมวิชาการน้อยที่สุด

สุวารีย์ วงศ์วัฒนา (2545) ศึกษาความพึงพอใจของประชาชนต่อบทบาทของสถาบันราชภัฏ พิบูลสงคราม ในนโยบายแผนพัฒนาการศึกษาระยะที่ 8 (2545 - 2544)

การวิจัยนี้ศึกษากลุ่มประชากรที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย 2 กลุ่ม คือ

1. กลุ่มประชากรที่เป็นกลุ่มเป้าหมายภายในมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ได้แก่ อาจารย์ นักศึกษา ของมหาวิทยาลัย พบผลการวิจัยดังนี้

1.1 ส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อบทบาทของสถาบันราชภัฏพิบูลสงครามในนโยบาย แผนพัฒนาการศึกษาระยะที่ 8 (พ.ศ. 2540 - 2544) ในภาพรวม และเมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้าน แล้วพบว่ามีความพึงพอใจ 3 ลำดับแรก คือ ด้านการผลิตครูและส่งเสริมวิทยฐานะครู ด้านการบริหาร และด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ตามลำดับ

1.2 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างความพึงพอใจของบุคลากรต่อบทบาทของ สถาบันราชภัฏพิบูลสงครามในนโยบายแผนพัฒนาการศึกษาระยะที่ 8 (พ.ศ. 2540 - 2544) ใน ภาพรวมจำแนกตามเพศ พบว่าไม่แตกต่างกัน

1.3 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างความพึงพอใจของบุคลากรต่อบทบาทของ สถาบันราชภัฏพิบูลสงครามในนโยบายแผนพัฒนาการศึกษาระยะที่ 8 (พ.ศ. 2540 - 2544) ใน ภาพรวมจำแนกตามอายุ ระดับการศึกษาและสถานภาพในหน่วยงาน พบว่า มีความแตกต่างกันอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2. กลุ่มประชากรที่เป็นกลุ่มเป้าหมายภายนอกมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ได้แก่ ประชาชนในจังหวัดพิษณุโลก พบผลการวิจัยดังนี้

2.1 ส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อบทบาทของสถาบันราชภัฏพิบูลสงครามในนโยบาย แผนพัฒนาการศึกษาระยะที่ 8 (พ.ศ. 2540 - 2544) ในภาพรวม และเมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้าน แล้วพบว่ามีความพึงพอใจ 3 ลำดับแรก คือ ด้านการจัดการศึกษา ด้านการวิจัยและ ด้านการทำนุ บำรุงศิลปวัฒนธรรม ตามลำดับ

2.2 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างความพึงพอใจของประชาชนต่อบทบาทของ สถาบันราชภัฏพิบูลสงครามในนโยบายแผนพัฒนาการศึกษาระยะที่ 8 (พ.ศ. 2540 - 2544) ใน ภาพรวมจำแนกตามเพศ และอายุพบว่าไม่แตกต่างกัน

2.3 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างความพึงพอใจของประชาชนต่อบทบาทของ สถาบันราชภัฏพิบูลสงครามในนโยบายแผนพัฒนาการศึกษาระยะที่ 8 (พ.ศ. 2540 - 2544) ใน ภาพรวมจำแนกตามระดับการศึกษาพบว่า ไม่แตกต่างกันยกเว้นด้านการบริการวิชาการ แตกต่างกันอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2.4 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างความพึงพอใจของประชาชนต่อบทบาทของสถาบันราชภัฏพิบูลสงครามในนโยบายแผนพัฒนาการศึกษาระยะที่ 8 (พ.ศ. 2540 - 2544) ในภาพรวมจำแนกตามอาชีพพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ยกเว้นด้านการจัดการศึกษาพบว่าไม่แตกต่างกัน

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
Pibulsongkram Rajabhat University

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่อง การศึกษาความต้องการและความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อโครงการจัดการศึกษาสำหรับปวงชนเพื่อปริญญา (กศ.ป.ป.) ของสถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ มีวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

ประชากร

ประชากร ได้แก่ นักศึกษา กศ.ป.ป. ภาคเสาร์-อาทิตย์ ของมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามปีการศึกษา 2547 จำนวน 2,847 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษา กศ.ป.ป. ภาคเสาร์-อาทิตย์ ของมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม จำนวน 406 คน โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากตารางสำเร็จรูปของยามานะ (YAMANE อ้างถึงใน พรทิพย์ พิมลสินธุ์ 2539:87) ที่ความเชื่อมั่น 95 % ความคลาดเคลื่อน $\pm 5\%$ ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

รายละเอียดดังต่อไปนี้ดังต่อไปนี้

คณะ	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1. วิทยาการจัดการ	1,701 คน	276 คน
2. ครุศาสตร์	149 คน	17 คน
3. มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	508 คน	43 คน
4. วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	52 คน	22 คน
5. โครงการจัดตั้งคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม	437 คน	48 คน
รวม	2,037 คน	406 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบ แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นคำถามปลายปิด

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความพึงพอใจของนักศึกษา กศ.ป.ป. ที่มีต่อการเรียนการสอนในโครงการจัดการศึกษาสำหรับปวงชนเพื่อปริญญา (กศ.ป.ป.) เป็นแบบประเมินค่า 5 ระดับคือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการของนักศึกษา กศ.ป.ป. ที่มีต่อการเรียนการสอนในโครงการจัดการศึกษาสำหรับปวงชนเพื่อปริญญา (กศ.ป.ป.) เป็นคำถามปลายเปิด

วิธีการสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการวิจัย
2. ศึกษาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและนำมาปรับปรุงเป็นแนวทาง

ในการสร้างเครื่องมือ

3. สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมจุดมุ่งหมายในการวิจัย
4. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญ 2 ท่าน คือ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุพจน์ พลฤกษ์วัน และผู้ช่วยศาสตราจารย์ไพศาล ธีวรงค์ชัย ช่วยตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) แล้วนำกลับมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ

การหาคุณภาพของเครื่องมือ

นำแบบสอบถามที่ตรวจแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Tryout) กับนักศึกษาที่ไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 ชุด เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามตอนที่ 2 โดยวิธีของครอนบัก (Cronbach) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามตอนที่ 2 = 0.91

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ขอความอนุเคราะห์อาจารย์ผู้สอนนักศึกษาภาค กศ.ป.ป.เสาร์ – อาทิตย์ให้เป็นตัวแทนเก็บข้อมูลและผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปให้อาจารย์ด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลมี 2 ประเภท คือ

1. สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. สถิติเชิงอนุมานเพื่อทดสอบสมมติฐาน เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย 2

nqtu ใช้ t -test และการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย 3 nqtu ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One - way Anova)

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปร 2 ประเภท คือ

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ เพศ อายุ คณะ และระดับการศึกษา
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ความพึงพอใจของนักศึกษา กศ.ป.ป. ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนในโครงการจัดการศึกษาสำหรับปวงชนเพื่อปริญญา (กศ.ป.ป.)

เกณฑ์การให้คะแนน

เกณฑ์การให้คะแนนของแบบสอบถามตอนที่ 2 เรื่องความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนการสอนในโครงการจัดการศึกษาสำหรับปวงชนเพื่อปริญญา (กศ.ป.ป.)

5	หมายถึง	ระดับความคิดเห็น	มากที่สุด
4	หมายถึง	ระดับความคิดเห็น	มาก
3	หมายถึง	ระดับความคิดเห็น	ปานกลาง
2	หมายถึง	ระดับความคิดเห็น	น้อย
1	หมายถึง	ระดับความคิดเห็น	น้อยที่สุด

สำหรับการแปลความหมายคะแนนเฉลี่ย (บุญชม ศรีสะอาด 2532 : 111) ของแบบสอบถาม
ตอนที่ 2 มีความหมายดังนี้

4.51 – 5.00	หมายถึง	ระดับความพึงพอใจมากที่สุด
3.51 – 4.50	หมายถึง	ระดับความพึงพอใจมาก
2.51 – 3.50	หมายถึง	ระดับความพึงพอใจปานกลาง
1.51 – 2.50	หมายถึง	ระดับความพึงพอใจน้อย
1.00 - 1.50	หมายถึง	ระดับความพึงพอใจน้อยที่สุด

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิจัย

SS = Sum of Squares

MS = Mean Squares

X = Mean

SD = Standard Deviation

การประมวลผลข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง เรื่อง การศึกษาความต้องการและความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อโครงการจัดการศึกษาสำหรับปวงชนเพื่อปริญญา(กศ.ป.ป.)ของมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม จำนวนทั้งสิ้น 406 คน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	165	40.6
หญิง	241	59.4
รวม	406	100.0

จากตารางที่ 1 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 241 คน คิดเป็นร้อยละ 59.4 และเป็นเพศชายจำนวน 165 คน คิดเป็นร้อยละ 40.6

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 20 ปี	9	2.2
20-30 ปี	249	61.3
31-40 ปี	110	27.1
มากกว่า 40 ปี	38	9.4
รวม	406	100.0

จากตารางที่ 2 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 20-30 ปี จำนวน 249 คน คิดเป็นร้อยละ 61.3 รองลงมา ได้แก่ อายุ 31-40 ปี จำนวน 110 คน คิดเป็นร้อยละ 27.1

ตารางที่ 3 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามคณะที่ศึกษา

คณะ	จำนวน	ร้อยละ
คณะวิทยาการจัดการ	276	68.0
คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	22	5.4
โครงการจัดตั้งคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม	48	11.8
คณะครุศาสตร์	17	4.2
คณะเทคโนโลยีการเกษตร		
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	43	10.6
รวม	406	100.0

จากตารางที่ 3 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ศึกษาอยู่คณะวิทยาการจัดการ จำนวน 276 คน คิดเป็นร้อยละ 68.0 รองลงมา ได้แก่ คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 11.8

ตารางที่ 4 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษา

อาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
ปริญญาตรี 4 ปี	72	17.1
ปริญญาตรี 2 ปี(หลังอนุฯ)	334	82.3
รวม	406	100.0

จากตารางที่ 4 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการศึกษาแระดับปริญญาตรี 2 ปี (หลังอนุฯ) จำนวน 334 คน คิดเป็นร้อยละ 82.3 รองลงมาคือ ระดับปริญญาตรี 4 ปี จำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 17.7

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
Pibulsongkram Rajabhat University

ตารางที่ 5 แสดงปริมาณเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนการสอนในโครงการจัดการศึกษาสำหรับปวงชนเพื่อปริญญา (กศ.ป.ป.) ด้านบุคลากร

ด้านบุคลากร	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
I. ความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ของอาจารย์	4.09	0.67	มาก
2. บุคลิกภาพของอาจารย์.....	3.95	0.67	มาก
3. ความน่าเชื่อถือ ศรัทธาในตัวอาจารย์.....	4.01	0.69	มาก
4. การประเมินผลการเรียนของอาจารย์.....	3.73	0.79	มาก
5. อาจารย์เปิด โอกาสให้นักศึกษาแสดงความคิดเห็น.....	3.98	0.81	มาก
6. การให้บริการของเจ้าหน้าที่สำนักส่งเสริมวิชาการ.....	3.21	0.91	ปานกลาง
7. การให้บริการของเจ้าหน้าที่สำนักกิจการนักศึกษา.....	3.16	0.89	ปานกลาง
8. การให้บริการของเจ้าหน้าที่สำนักวิทยบริการ.....	3.22	0.96	ปานกลาง
9. การให้บริการของเจ้าหน้าที่สำนักงานคณะ.....	3.26	0.95	ปานกลาง
ภาพรวม	3.62	0.60	มาก

จากตารางที่ 5 พบว่า ความพึงพอใจด้านบุคลากร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.62$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่มีความพึงพอใจเกี่ยวกับความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ของอาจารย์อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.09$) รองลงมา ได้แก่ ความน่าเชื่อถือ ศรัทธาในตัวอาจารย์ ซึ่งมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.01$)

ตารางที่ 6 แสดงปริมาณเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนการสอนในโครงการจัดการศึกษาสำหรับปวงชนเพื่อปริญญา (กศ.ป.ป.) ด้านหลักสูตร/แผนการเรียน/การลงทะเบียน

ด้านหลักสูตร/แผนการเรียน/การลงทะเบียน	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. หลักสูตรที่เปิดสอนมีประโยชน์ต่อการนำไปใช้ในชีวิตประจำวันและการประกอบอาชีพ.....	3.98	0.73	มาก
2. หลักสูตรสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น.....	3.73	0.73	มาก
3. หลักสูตรมีความหลากหลาย.....	3.69	0.75	มาก
4. การจัดแผนการเรียนในแต่ละเทอม.....	3.58	0.81	มาก
5. จำนวนหน่วยกิตโดยรวมในโปรแกรมวิชาที่ศึกษา.....	3.69	0.74	มาก
6. ช่วงเวลาที่เรียนในแต่ละคาบ.....	3.71	0.71	มาก
7. การลงทะเบียนเรียนโดยผ่านระบบ Internet.....	3.88	0.88	มาก
8. การชำระเงินค่าลงทะเบียนทางธนาคาร.....	3.82	0.89	มาก
9. การเลือกวิชาเสรีที่มหาวิทยาลัยเปิดให้เลือก.....	3.64	1.05	มาก
ภาพรวม	3.76	0.54	มาก

จากตารางที่ 6 พบว่า ความพึงพอใจด้านหลักสูตร/แผนการเรียน/การลงทะเบียนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.76$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่มีความพึงพอใจเกี่ยวกับหลักสูตรที่เปิดสอนมีประโยชน์ต่อการนำไปใช้ในชีวิตประจำวันและการประกอบอาชีพอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.98$) รองลงมา ได้แก่ การลงทะเบียนเรียน โดยผ่านระบบ Internet ซึ่งมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.88$)

ตารางที่ 7 แสดงปริมาณเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนการสอนในโครงการจัดการศึกษาสำหรับปวงชนเพื่อปริญญา (กศ.ป.ป.) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอน

ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอน	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. สถานที่เรียน.....	3.55	0.91	มาก
2. สภาพห้องเรียน โต๊ะ เก้าอี้.....	3.35	0.91	ปานกลาง
3. เครื่องมือ อุปกรณ์การเรียน สื่อการสอน.....	3.26	0.98	ปานกลาง
4. หนังสือในห้องสมุด.....	3.46	0.93	ปานกลาง
5. การให้บริการด้าน Internet.....	3.29	1.03	ปานกลาง
ภาพรวม	3.38	0.77	ปานกลาง

จากตารางที่ 7 พบว่า ความพึงพอใจด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.38$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่มีความพึงพอใจเกี่ยวกับสถานที่เรียนอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.55$) รองลงมา ได้แก่ หนังสือในห้องสมุด ซึ่งมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.46$)

ตารางที่ 8 แสดงปริมาณเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนการสอนในโครงการจัดการศึกษาสำหรับปวงชนเพื่อปริญญา (กศ.ป.ป.) ด้านอื่น ๆ

ด้านอื่น ๆ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. การประชาสัมพันธ์ให้ข้อมูลข่าวสารแก่นักศึกษา.....	3.06	0.99	ปานกลาง
2. สื่อที่ใช้ในการประชาสัมพันธ์.....	3.03	0.98	ปานกลาง
3. สภาพแวดล้อมรอบๆ มหาวิทยาลัย.....	3.57	0.86	มาก
4. กิจกรรมที่มหาวิทยาลัยจัดขึ้น เช่น พิธีไหว้ครู.....	3.39	0.92	ปานกลาง
5. ร้านค้า ร้านอาหารในมหาวิทยาลัย.....	3.12	0.94	ปานกลาง
6. สถานที่จอดรถภายในมหาวิทยาลัย.....	3.04	0.99	ปานกลาง
ภาพรวม	3.49	0.57	ปานกลาง

จากตารางที่ 8 พบว่า ความพึงพอใจด้านอื่น ๆ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.49$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่มีความพึงพอใจเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมรอบๆ มหาวิทยาลัยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.97$) รองลงมา ได้แก่ กิจกรรมที่มหาวิทยาลัยจัดขึ้น เช่น พิธีไหว้ครู ซึ่งมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.39$)

ตารางที่ 9 แสดงปริมาณเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนการสอนในโครงการจัดการศึกษาสำหรับปวงชนเพื่อปริญญา (กศ.ป.ป.) โดยภาพรวม

ความพึงพอใจ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. ด้านบุคลากร	3.62	0.60	มาก
2. ด้านหลักสูตร/แผนการเรียน/การลงทะเบียน	3.76	0.54	มาก
3. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอน	3.38	0.77	ปานกลาง
4. ด้านอื่น ๆ	3.20	0.76	ปานกลาง
ภาพรวม	3.49	0.57	ปานกลาง

จากตารางที่ 9 พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนในโครงการจัดการศึกษาสำหรับปวงชนเพื่อปริญญา (กศ.ป.ป.) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.49$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้วพบว่า ส่วนใหญ่มีความพึงพอใจด้านหลักสูตร แผนการเรียน และการลงทะเบียนอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.76$) รองลงมา คือ ด้านบุคลากรซึ่งมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.62$)

ตอนที่ 2 การตรวจสอบสมมติฐาน

ตารางที่ 10 เปรียบเทียบความพึงพอใจในแต่ละด้านต่อการเรียนการสอนในโครงการจัดการศึกษาสำหรับปวงชนเพื่อปริญญา (กศ.ป.ป.) ในภาพรวมระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มีเพศต่างกัน

ความพึงพอใจ	เพศชาย		เพศหญิง		t - value	P - value
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
1. ด้านบุคลากร	3.79	0.55	3.51	0.61	4.91**	0.000
2. ด้านหลักสูตร/แผนการเรียน/ การลงทะเบียน	3.86	0.52	3.69	0.55	3.09**	0.002
3. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ในการจัดการเรียนการสอน	3.59	0.73	3.24	0.77	4.50**	0.000
4. ด้านอื่น ๆ	3.42	0.73	3.05	0.74	5.02**	0.000
ภาพรวม	3.67	0.53	3.37	0.57	5.25**	0.000

*P < 0.001

จากตารางที่ 10 พบว่า ในภาพรวมนักศึกษาชาย และหญิงมีความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนในโครงการจัดการศึกษาลำดับปวงชนเพื่อปริญญา (กศ.ป.ป.) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 การพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนในโครงการจัดการศึกษาลำดับปวงชนเพื่อปริญญา (กศ.ป.ป.) ต่างกันทุก ๆ ด้าน

ตารางที่ 11 เปรียบเทียบความพึงพอใจในแต่ละด้านต่อการเรียนการสอนในโครงการจัดการศึกษา สำหรับปวงชนเพื่อปริญญา (กศ.ป.ป.) ในภาพรวมหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาต่างกัน

ความพึงพอใจ	ปริญญาตรี 4 ปี		ปริญญาตรี 2 ปี		t - value	P - value
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
1. ด้านบุคลากร	3.69	0.51	3.61	0.62	1.09	.277
2. ด้านหลักสูตร/แผนการเรียน/ การลงทะเบียน	3.82	0.52	3.75	0.55	1.62	.106
3. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ในการจัดการเรียนการสอน	3.49	0.80	3.36	0.77	1.32	.188
4. ด้านอื่น ๆ	3.33	0.71	3.17	0.77	1.62	.106
โดยภาพรวม	3.5	0.55	3.47	0.58	1.52	.130

จากตารางที่ 11 พบว่า ในภาพรวมนักศึกษาในระดับปริญญาตรี 4 ปี และปริญญาตรี 2 ปี (หลัง
อนุฯ) มีความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนในโครงการจัดการศึกษาสำหรับปวงชนเพื่อปริญญา
(กศ.ป.ป.) ไม่แตกต่างกันทุก ๆ ด้าน

ตารางที่ 12 เปรียบเทียบความพึงพอใจในแต่ละด้านต่อการเรียนการสอนในโครงการจัดการศึกษา
สำหรับปวงชนเพื่อปริญญา (กศ.ป.ป.) ในภาพรวม ระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุต่างกัน

ความพึงพอใจ	DF b	SS b	DF w	SS w	MS b	MS w	F Ratio	F Prob
1. ด้านบุคลากร	3	2.63	402	144.92	.89	.36	2.48	.061
2. ด้านหลักสูตร/ แผนการเรียน/การ ลงทะเบียน	3	2.06	402	117.56	.69	.29	2.35	.072
3. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในการ จัดการเรียนการสอน	3	3.94	402	237.89	1.31	.59	2.22	.085
4. ด้านอื่นๆ	3	.44	402	233.39	.15	.58	.253	.859
ภาพรวม	3	1.83	402	130.89	.61	.33	1.87	0.134

จากตารางที่ 12 พบว่า ในภาพรวมนักศึกษาที่มีอายุต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนในโครงการจัดการศึกษาสำหรับปวงชนเพื่อปริญญา (กศ.ป.ป.) ไม่แตกต่างกันทุก ๆ ด้าน

ตารางที่ 13 เปรียบเทียบความพึงพอใจในแต่ละด้านต่อการเรียนการสอนในโครงการจัดการศึกษา
สำหรับปวงชนเพื่อปริญญา (กศ.ป.ป.) ในภาพรวมระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่อยู่คณะ
ต่างกัน

ความพึงพอใจ	DF b	SS b	DF w	SS w	MS b	MS w	F Ratio	F Prob	หมายเหตุ
1. ด้านบุคลากร	4	9.37	401	138.24	2.34	.35	6.79**	.000	1 แตกต่าง 2,3,6
2. ด้านหลักสูตร/ แผนการเรียน/การ ลงทะเบียน	4	7.45	401	112.17	1.86	.28	6.66**	.000	1,2 แตกต่าง 3,6
3. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ในการจัดการ เรียนการสอน	4	34.11	401	207.73	8.53	.52	16.46**	.000	1,2 แตกต่าง 3,4,6
4. ด้านอื่น ๆ	4	32.64	401	201.18	8.16	.50	16.27*	.000	1 แตกต่าง 2,3,4,6 และ 6,2 แตกต่าง 3
ภาพรวม	4	17.69	401	115.02	4.42	.29	15.42**	0.000	1 แตกต่าง 3,4,6

**P < 0.001

หมายเหตุ	1	หมายถึง	คณะวิทยาการจัดการ
	2	หมายถึง	คณะวิทยาศาสตร์
	3	หมายถึง	คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม
	4	หมายถึง	คณะครุศาสตร์
	5	หมายถึง	คณะเทคโนโลยีการเกษตร
	6	หมายถึง	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

จากตารางที่ 13 พบว่า ในภาพรวมนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในคณะต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนในโครงการจัดการศึกษาสำหรับปวงชนเพื่อปริญญา (กศ.ป.ป.) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 การพิจารณาเป็นรายด้านพบว่ามีความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนในโครงการจัดการศึกษาสำหรับปวงชนเพื่อปริญญา (กศ.ป.ป.) ต่างกันทุก ๆ ด้าน

ข้อเสนอแนะเรื่องความต้องการของนักศึกษาในการพัฒนาปรับปรุงการเรียนการสอน ภาค กศ.ปป.

1. ต้องการให้มีบริการอินเทอร์เน็ตเพิ่มมากกว่านี้
2. ให้มีที่จอดรถสะดวกมากกว่านี้
3. ควรปรับปรุงห้องเรียน
4. ควรปรับปรุงเครื่อง โอเวอร์เฮดให้มีสภาพดี
5. เอกสารประกอบการเรียนน้อยเกินไป
6. ต้องการเลือกวิชาเลือกเสรีมากกว่านี้
7. ควรมีกิจกรรมด้านกีฬาให้มาก ๆ
8. ควรปรับปรุงสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัยให้ดีขึ้น
9. การประชาสัมพันธ์ข้อมูลให้นักศึกษาทราบมีน้อยเกินไป
10. ต้องการให้มีจำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์มากกว่านี้ และสภาพการใช้งานดีกว่านี้
11. ควรปรับปรุงห้องสมุดให้เพียงพอกับจำนวนคนใช้บริการ
12. ต้องการให้มีอุปกรณ์กีฬาครบจำนวนนักศึกษา
13. ต้องการให้เปิดวิชาหรือคณะที่น่าสนใจมากกว่านี้
14. ควรปรับปรุงถนนทางเข้ามหาวิทยาลัยให้ดีกว่านี้
15. ต้องการปรับค่าเทอมให้ถูกลง
16. ต้องการให้จัดเวลาเรียนเล็กเร็วกว่านี้
17. ควรปรับปรุงโรงอาหารให้สะอาดมากขึ้น
18. ควรผ่อนผันระยะเวลาลงทะเบียนให้นานกว่านี้
19. ควรปรับปรุงการให้บริการของเจ้าหน้าที่
20. ต้องการบริการลงทะเบียนที่ธนาคารอื่นๆ
21. ต้องการให้เปิดหลักสูตรปริญญา โททุกคณะ
22. ควรปรับปรุงสื่อการเรียนการสอน
23. ควรปรับปรุงเวปไซต์ ของมหาวิทยาลัยให้ทันสมัย
24. ควรปรับปรุงด้านร้านค้าของมหาวิทยาลัยฯ ให้หลากหลาย

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง เรื่อง การศึกษาความต้องการและความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อโครงการจัดการศึกษาสำหรับปวงชนเพื่อปริญญา(กศ.ป.ป.)ของมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม จำนวนทั้งสิ้น 406 คน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยมีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อศึกษาความต้องการ และความพึงพอใจของนักศึกษา กศ.ป.ป. ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนในโครงการจัดการศึกษาสำหรับปวงชนเพื่อปริญญา (กศ.ป.ป.) ในด้านการเรียนการสอน และการบริหารจัดการ
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านประชากรศาสตร์กับความพึงพอใจของนักศึกษา กศ.ป.ป. ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนในโครงการจัดการศึกษาสำหรับปวงชนเพื่อปริญญา (กศ.ป.ป.)

สมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานในการวิจัยมีดังต่อไปนี้

1. นักศึกษา กศป.ป. ที่มีเพศต่างกันมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนในโครงการจัดการศึกษาสำหรับปวงชนเพื่อปริญญา (กศ.ป.ป.) แตกต่างกัน
2. นักศึกษา กศป.ป. ที่มีอายุต่างกันมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนในโครงการจัดการศึกษาสำหรับปวงชนเพื่อปริญญา (กศ.ป.ป.) แตกต่างกัน
3. นักศึกษา กศป.ป. ที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนในโครงการจัดการศึกษาสำหรับปวงชนเพื่อปริญญา (กศ.ป.ป.) แตกต่างกัน
4. นักศึกษา กศป.ป. ที่มีคณะต่างกันมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนในโครงการจัดการศึกษาสำหรับปวงชนเพื่อปริญญา (กศ.ป.ป.) แตกต่างกัน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลมี 2 ประเภท คือ

1. สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. สถิติเชิงอนุมานเพื่อทดสอบสมมติฐาน เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย 2

กลุ่ม ใช้ t -test และการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย 3 กลุ่ม ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One - way Anova)

สรุปผลการวิจัยดังนี้

1. นักศึกษาส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนในโครงการจัดการศึกษาสำหรับปวงชนเพื่อปริญญา (กศ.ป.ป.) โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ามีความพึงพอใจมากที่สุดเรียงลำดับ 3 ด้านคือ ด้านหลักสูตร แผนการเรียน และการลงทะเบียน ด้านบุคลากร และด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอน

2. การเปรียบเทียบความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนในโครงการจัดการศึกษาสำหรับปวงชนเพื่อปริญญา (กศ.ป.ป.) ระหว่างนักศึกษาที่มีเพศต่างกันพบว่า ในภาพรวมนักศึกษาชาย และหญิงมีความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนในโครงการจัดการศึกษาสำหรับปวงชนเพื่อปริญญา (กศ.ป.ป.) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 การพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนในโครงการจัดการศึกษาสำหรับปวงชนเพื่อปริญญา (กศ.ป.ป.) ต่างกันทุก ๆ ด้าน

3. การเปรียบเทียบความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนในโครงการจัดการศึกษาสำหรับปวงชนเพื่อปริญญา (กศ.ป.ป.) ระหว่างนักศึกษามีระดับการศึกษาต่างกันพบว่า ในภาพรวมนักศึกษาระดับปริญญาตรี 4 8 และปริญญาตรี 2 8 (หลังอนุฯ) มีความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนในโครงการจัดการศึกษาสำหรับปวงชนเพื่อปริญญา (กศ.ป.ป.) ไม่แตกต่างกันทุก ๆ ด้าน

4. การเปรียบเทียบความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนในโครงการจัดการศึกษาสำหรับปวงชนเพื่อปริญญา (กศ.ป.ป.) ระหว่างนักศึกษามีอายุต่างกัน พบว่า ในภาพรวมนักศึกษามีอายุต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนในโครงการจัดการศึกษาสำหรับปวงชนเพื่อปริญญา (กศ.ป.ป.) ไม่แตกต่างกันทุก ๆ ด้าน

5. การเปรียบเทียบความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนในโครงการจัดการศึกษาสำหรับปวงชนเพื่อปริญญา (กศ.ป.ป.) ระหว่างนักศึกษาที่มีคะแนนต่างกันพบว่า ในภาพรวมนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในคณะต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนในโครงการจัดการศึกษาสำหรับปวงชนเพื่อปริญญา (กศ.ป.ป.) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 การพิจารณาเป็นรายด้านพบว่ามีความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนในโครงการจัดการศึกษาสำหรับปวงชนเพื่อปริญญา (กศ.ป.ป.) ต่างกัน ทุก ๆ ด้าน

อภิปรายผล

สมมติฐานข้อที่ 1 นักศึกษา กศ.ป.ป. ที่มีเพศต่างกันมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนในโครงการจัดการศึกษาสำหรับปวงชนเพื่อปริญญา (กศ.ป.ป.) แตกต่างกัน

ผลวิจัยพบว่า นักศึกษาที่มีเพศต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนในโครงการจัดการศึกษาสำหรับปวงชนเพื่อปริญญา (กศ.ป.ป.) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ทั้งโดยภาพรวมและรายด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านบุคลิกภาพ ด้านหลักสูตร / แผนการเรียน / การลงทะเบียน ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอนและด้านอื่น ๆ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ที่เป็นเช่นนี้ เป็นเพราะว่า นักศึกษาที่มีเพศต่างกัน อาจจะมีความคิดเห็น ทักษะต่อการเรียนการสอน ในด้านต่าง ๆ แตกต่างกัน ผู้หญิงอาจมีความต้องการความพึงพอใจไม่เหนือผู้ชาย ซึ่งในการดำรงชีวิตปัจจุบัน ผู้หญิงกับผู้ชายก็มีความชอบความพึงพอใจแตกต่างกันเป็นส่วนใหญ่ ดังนั้น การที่เพศต่างกันจึงอาจเป็นสาเหตุให้มีความพึงพอใจในการเรียนการสอนในโครงการจัดการศึกษาสำหรับปวงชนเพื่อปริญญา (กศ.ป.ป.) แตกต่างกันได้

สมมติฐานข้อที่ 2 นักศึกษา กศ.ป.ป. ที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนในโครงการจัดการศึกษาสำหรับปวงชนเพื่อปริญญา (กศ.ป.ป.) แตกต่างกัน

ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอนในโครงการจัดการศึกษาสำหรับปวงชนเพื่อปริญญา (กศ.ป.ป.) ไม่แตกต่างกัน ทั้งในภาพรวมและรายด้านไม่ว่าจะเป็นด้านบุคลิกภาพ ด้านหลักสูตร / แผนการเรียน / การลงทะเบียน ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอนและด้านอื่น ๆ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ อาจเป็นเพราะว่านักศึกษาที่มีระดับการศึกษาต่างกัน

ทั้งระดับปริญญาตรี 4 ปี และปริญญาตรี 2 ปี (หลังอนุปริญญา) ได้ศึกษาเรียนรู้จากบุคลากร
ได้รับความสะดวกเกี่ยวกับเครื่องมือ อุปกรณ์ในการจัดการเรียนการสอน ได้รับข้อมูล
ประสบการณ์ประชาสัมพันธ์ รวมทั้งสิ่งอำนวยความสะดวกในเรื่องร้านค้า ร้านอาหาร
สถานที่จอดรถภายในมหาวิทยาลัย และกิจกรรมต่าง ๆ ที่มหาวิทยาลัยจัดขึ้น ตลอดจน
สภาพแวดล้อมรอบ ๆ มหาวิทยาลัย เหมือน ๆ กัน จึงมีความพึงพอใจไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานข้อที่ 3 นักศึกษา กศป.ป. ที่มีอายุต่างกันมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการ
สอนในโครงการจัดการศึกษาสำหรับปวงชนเพื่อปริญญา (กศ.ป.ป.) แตกต่างกัน

ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาที่มีอายุต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการเรียนการสอน
ในโครงการจัดการศึกษาสำหรับปวงชนเพื่อปริญญาไม่แตกต่างกัน ทั้งในภาพรวมและรายด้านไม่ว่า
ว่าจะเป็นด้านบุคลากร ด้านหลักสูตร / แผนการเรียน / การลงทะเบียน ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก
ในการจัดการเรียนการสอนและด้านอื่น ๆ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ซึ่งเป็น
เพราะว่าถึงแม้ช่วงอายุของนักศึกษาจะแตกต่างกัน แต่ก็ได้รับข้อมูลข่าวสาร ตลอดจนการเรียนการ
สอน และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ จากมหาวิทยาลัย เหมือนกัน

สมมติฐานข้อที่ 4 นักศึกษา กศป.ป. ที่มีคณะต่างกันมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการ
สอนในโครงการจัดการศึกษาสำหรับปวงชนเพื่อปริญญา (กศ.ป.ป.) แตกต่างกัน

ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาที่มีคณะต่างกันมีความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนในโครงการ
จัดการศึกษาสำหรับปวงชนเพื่อปริญญาแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ทั้งใน
ภาพรวมและรายด้าน โดยในภาพรวมพบว่า นักศึกษาที่อยู่ในคณะวิทยาการจัดการมีความพึงพอใจ
แตกต่างจากนักศึกษาคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม คณะครุศาสตร์ และคณะมนุษยศาสตร์และ
สังคมศาสตร์ ที่เป็นเช่นนี้เพราะแต่ละคณะจะมีการเรียนการสอน เครื่องมือ อุปกรณ์ ตลอดจน
บุคลากรที่แตกต่างกันจึงทำให้มีความพึงพอใจ แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ด้านบุคลากร จากผลการวิจัยพบว่านักศึกษามีความพึงพอใจในการให้บริการของ
เจ้าหน้าที่ไม่ว่าจะอยู่ในสำนักกิจการนักศึกษา สำนักส่งเสริมวิชาการ สำนักวิทยบริการ และ
สำนักงานต่าง ๆ อยู่ในระดับปานกลาง มหาวิทยาลัยจึงควรพัฒนาบุคลากรในการให้บริการโดย
การอบรม และพัฒนาความรู้ ในการปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ ให้มากขึ้น

2. ด้านหลักสูตร แผนการเรียน และการลงทะเบียน จากผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจในเรื่องการจัดแผนการเรียนในแต่ละเทอมอยู่ในลำดับสุดท้าย ถึงแม้จะมีความพึงพอใจในระดับมาก ควรมีการปรับปรุงในเรื่องการการจัดแผนการเรียนให้ตรงกับความต้องการของนักศึกษาและเป็นประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพมากที่สุด

3. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอน พบว่านักศึกษา มีความพึงพอใจในเรื่องเครื่องมือ อุปกรณ์การเรียนการสอน สื่อการสอน และการให้บริการด้าน Internet ในระดับปานกลาง จึงควรจัดหา เครื่องมือ อุปกรณ์ สื่อการสอน และปรับปรุงการให้บริการด้าน Internet ให้ดีขึ้น และเพียงพอกับความต้องการของนักศึกษา

4. ด้านอื่นๆ พบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจเกี่ยวกับสื่อที่ใช้ในการประชาสัมพันธ์ อยู่ในลำดับสุดท้าย ถึงแม้จะมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง จึงควรพัฒนาปรับปรุงสื่อที่ใช้ในการประชาสัมพันธ์ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย

1. ควรศึกษาความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นว่ามีความต้องการเข้าศึกษาต่อในโครงการจัดการศึกษาสำหรับปวงชนเพื่อปริญญา (เสาร์ – อาทิตย์) มากน้อยเพียงใด
2. ควรทำการวิจัย พัฒนาและประเมินหลักสูตรต่างๆ ในแต่ละด้านควรจะทำให้มีความทันสมัย สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน
3. ควรศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนและประเมินผลการเรียนการสอนสำหรับโครงการจัดการศึกษาสำหรับปวงชนเพื่อปริญญา (ดศ.ป.ป.)

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. การวางแผนพัฒนาคุณภาพโรงเรียน. โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2540.
- กาญจนา คุณารักษ์. หลักสูตรและการสอน. นครปฐม : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากรวิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์, 2527.
- ประสาธ อิศรปริดา. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : นำอักษรการพิมพ์, 2538.
- พชนี เขยจรรยาและคณะ. แนวคิดหลักนิเทศศาสตร์. คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2534.
- ผ่องลักษณ์ จิตต์การณู. สภาพปัจจัยในการสอนที่ส่งเสริมการเรียนรู้อย่างมีความสุขสำหรับนักศึกษาโปรแกรมวิชานิเทศศาสตร์ สถาบันราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง. คณะวิทยาการจัดการ สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม, 2543.
- ไพศาล ธีวรงค์ชัย. ความต้องการในการศึกษาต่อของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญในเขตจังหวัดพิษณุโลกและสุโขทัย. คณะวิทยาการจัดการ สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม, 2541.
- วารภรณ์ ชื่อประดิษฐ์กุล. ความคาดหวังของนักศึกษาคณะวิทยาการจัดการต่อการให้บริการของสถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม. คณะวิทยาการจัดการ สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม, 2543.
- วิชัย วงศ์ใหญ่. พัฒนาหลักสูตรและการสอนมิติใหม่. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์รุ่งเรืองธรรม, 2525.
- สงวน ช้างจักร และคณะ. ความต้องการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาของนักเรียนในจังหวัดสุโขทัย. สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม, 2543.
- สุมิตร คุณานุกร. หลักสูตรและการสอน. กรุงเทพมหานคร : กรุงเทพมหานครการพิมพ์, 2518.
- สุวารีย์ วงศ์วัฒนา. ความคิดเห็นของนักศึกษาโปรแกรมวิชานิเทศศาสตร์สถาบันราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่างที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนในโปรแกรมวิชานิเทศศาสตร์. สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม, 2541.
- สุวารีย์ วงศ์วัฒนา. ความพึงพอใจของประชาชนต่อบทบาทของสถาบันราชภัฏพิบูลสงครามในนโยบายแผนพัฒนาการศึกษา ระยะที่ 8 (2545 - 2544). สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม, 2545.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
Pibulsongkram Rajabhat University

**ตอนที่ 2 (ต่อ) ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนการสอนในโครงการจัดการศึกษาสำหรับปวงชน
เพื่อปริญญา (กศ.ป.ป.)**

การเรียนการสอนภาค กศ.ป.ป.	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
2. ด้านหลักสูตร/แผนการเรียน/การลงทะเบียน					
2.1 หลักสูตรที่เปิดสอนมีประโยชน์ต่อการนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวันและการ ประกอบอาชีพ.....	.....	.....	.....	.....	14
2.2 หลักสูตรสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น....	.....	.....	.....	.....	15
2.3 หลักสูตรมีความหลากหลาย.....	.....	.....	.....	.....	16
2.4 การจัดแผนการเรียนในแต่ละเทอม.....	.....	.....	.....	.....	17
2.5 จำนวนหน่วยกิตโดยรวมในโปรแกรมวิชาที่ศึกษา...	.....	.....	.....	.....	18
2.6 ช่วงเวลาที่เรียนในแต่ละคาบ.....	.....	.....	.....	.....	19
2.7 การลงทะเบียนเรียนโดยผ่านระบบ Internet.....	.....	.....	.....	.....	20
2.8 การชำระเงินค่าลงทะเบียนทางธนาคาร.....	.....	.....	.....	.....	21
2.9 การเลือกวิชาเสรีที่มหาวิทยาลัยเปิดให้เลือก.....	.....	.....	.....	.....	22
3.ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอน					
3.1 สถานที่เรียน.....	.....	.....	.....	.....	23
3.2 สภาพห้องเรียน โต๊ะ เก้าอี้	.....	.....	.....	.....	24
3.3 เครื่องมือ อุปกรณ์การเรียน สอการสอน	.....	.....	.....	.....	25
3.4 หนังสือในห้องสมุด.....	.....	.....	.....	.....	26
3.5 การให้บริการด้าน Internet	.....	.....	.....	.....	27
3. ด้านอื่น ๆ					
4.1 การประชาสัมพันธ์ให้ข้อมูลข่าวสารแก่นักศึกษา....	.....	.....	.....	.....	28
4.2 สื่อที่ใช้ในการประชาสัมพันธ์.....	.....	.....	.....	.....	29
4.3 สภาพแวดล้อมรอบ ๆ มหาวิทยาลัย.....	.....	.....	.....	.....	30
4.4 กิจกรรมที่มหาวิทยาลัยจัดขึ้น เช่น พิธีไหว้ครู.....	.....	.....	.....	.....	31
4.5 ร้านค้า ร้านอาหารในมหาวิทยาลัย.....	.....	.....	.....	.....	32
4.6 สถานที่จอดรถภายในมหาวิทยาลัย.....	.....	.....	.....	.....	33

ข้อเสนอแนะ (ท่านต้องการให้มหาวิทยาลัยพัฒนาปรับปรุงการเรียนการสอน ภาค กศ.ป.ป. ในด้านใดมากที่สุด)

.....

.....

.....

ประวัติผู้วิจัย

นางสาวสุวารีย์ วงศ์วัฒนา เกิดเมื่อวันที่ 29 เมษายน 2504 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี
คณะบริหารธุรกิจ สาขาการโฆษณาและการประชาสัมพันธ์ วิชาเอกการประชาสัมพันธ์ จากมหาวิทยาลัย
รามคำแหง เมื่อ พ.ศ. 2527 และสำเร็จปริญญาโท สาขานิเทศศาสตร์พัฒนาการ จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
เมื่อ พ.ศ. 2536 ปัจจุบันรับราชการในตำแหน่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ระดับ 8 โปรแกรมวิชา นิเทศศาสตร์
คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม จังหวัดพิษณุโลก

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
Pibulsongkram Rajabhat University